TYÖMIES.

N:o 34 Torstaina 11 p. Helmikuuta **1904.**

Tilaushinnat Helsingissä ja asiamiesten luona maaseuduilla: koko v. 10: —, ¾ v. 7: 50, ½ v. 5: —, ¼ v. 2: 50, kuuk. 1 mk. Yksityisnumerojen hinta 5 p.
Postikonttoreissa: (paitsi tilaussetelin hintaa koko v. 9: 90, ½ v. 4: 85, kuuk. 89 p.
Venäjällä: koko v. 4 r., ½ v. 2 r., kuuk. 40 k. **Ameriikassa:** koko v. 3 doll., ½ v. 1 doll. 50 cent.
Muualla ulkomailla: koko v. 15: —, ½ v. 7: 50.
Viikkopainos s. o. yksinomaan: lauantai-numerot. Hinta konttorissa ja asiamiesten luona: koko v. 3: —, ½ v. 1: 50. **Postikonttoreissa:** koko v. 2: 90, ½ v. 1: 40.

Eedvard Walpas
vastaava.

Ilmoituksia vastaanotetaan lehden konttorissa. **Ilmoitushinta** tekstin edellä 25 penniä ja jälkeen 20 p. petiti riviltä. Kuolemailmoitukset 3 mk. Kihla-, syntymä- ja vihkimäilmoitukset 1: 50 p. Ruotsinkieliset suomennetaan maksutta. Pysyvistä ilmoituksista annetaan alennusta. Saman päivän lehteen aiotut ilmoitukset ovat jätettävät lehden konttoriin viimeistään klo 9 a. p.
Konttori Siltasaarenkatu 6—8. Avoinna klo 8—8. Telef. 19 37.
Toimitus Siltasaarenkatu 6—8. Telef. 27 15. Auki 8—10 e. pp. 4—5 j. pp.
TYÖMIES jaetaan joka arkipäivä klo 4 i. p.

Ensimmäinen kaupungin lääkäri:
Prof. **V. Sucksdorff,** Terveydenhoitolautakunnan toimistossa klo 12—1.
Terveyshoitolautakunnan toimisto Etelä-Makasiinink. 1. Av. klo 11-1. T. 2 80.
Terveyshoitolautakunnan kotidesinfektööri (Th. Glad), tel. 31 63.

Kaupungin kätilö:
H. Edelman. Kallio 3 linja 1. T. 37 62.

Alueläkäreitä:
Tri Elmgren, Töölö Jonasberg, klo 8—9 a. p. ja 3—4 i. p. (Töölön alue).
Tri Naema Ericson, Rauhank. 13, 9-10, 4—5 [Lasten- ja naistentaut. kaup. etelä-os. 1, 2, 3, 8 ja Siltasaarella].
Tri Hästesko, Ratak. 29, 9—10 ja 4—5. [Etelä-alue, kaup. os. etelä-puol. Bulevardin- ja E. Makasiinikatuja].
Tri Kuhlefelt, Bulevardink. 7. 9-10, 5-6. [Pohj. alue, kaup. osat mainitt. katujen pohj. puol.]
Tri Leontjeff, Kallio 3:s linja n:o 1, klo 9—10 a. p. ja 4—5 i. p. (Kallion alue).
Tri Råberg, I. Viertotie 22, 9—10, 5—6, Sörnäisten alue.
Vallgren, Hermannink. Kansank. 8-9 ja 3-4

Lääkäreitä:
V. Alfthan, vatsa- suolit. rheum. P. Esplanaatik. 39, 9—10, 4—6. Tel. 44 39.
Buch, mahat. P. Rob.k. 11, ½10-11, t. 38 11.
Forsman, Hakas. k. 2, iho & ven.-t. 8-9, 5-7.
Grönholm, silmäl. Aleks.k. 42, 10-11, 2-3.
Tri Hällberg, Aleksk. 44, hieroma ja kylpylaitos. Puhelin 14 16.
Hansson, Kallio 1 linja n:o 7, 8—9 ja ½5—½6. Tel. 32 49.
Tri Karvonen, L. Siltaranta 12, 8-10 a. p.
Kuhlefelt, Bulev.k. 7, silmät. 11-12, 5-6.
Lövegren, L.-Heikink. 1, 10-11, 5-6, t. 33 64.
Löfqvist, Aleksk. 44, klo 1-2, 5-6, t. 20 72.
J. Lojander, Mik.k. 3, iho & ven.t. 9-10, 1-2.
U. Lojander, Annank. 15, vent. ½10-½11.
Tri Sivén, Kasarmink. 44. klo 2-3, t. 30 91.
Sipilä, Annank. 25, klo 1-2, 5-½7, tel. 22 41.
Stockman, Ludvikink. 5, ihot.. 9—11, naisia keskiv. ja lauant. 12—1.
Stjernvall, L.Roop.k. 4, ½11-½12, 5-6 hert.
Tukiainen, Siltasaarenk. 6 & 8, 9-10, 5-6, t.
Oker-Blom, Aleks.k. 42, 10-11, sis. ja hermt.
Parviainen, naistaut. 12—2. Urrottaja 19
Wirzenius, silmäl. Antink. 1, 9-10, ½6-½7.

Yksit. synnytyslait. ja sairaskoti Kapteenink. 11, t. 40 29. Maria Rytkönen.

Kätilöitä:
J. Karppi, Kallio 2 linja n:o 27.
Olga Salmi, Ruoholahdenk. 13, B. 4.

Asianajajia:
Böök & Poppius, Mikonk. 3. T. 25 22.
Gösta Sohlström, Elisab.k. 4, 9-11, ½5—½6. Alexanderin villa, Sörn. 6—7.
Lakitieteen tohtorit **Ignatius & Renvall** Aleksanterink. 44. Av. 10—3. Puh. 29 26.
Koski & Rautavaara, Kaivokatu N:o 8. (Aseman vier.) klo 9-11 ja 3-7. Puh. 23 35.
Vilho Selin, Uudenmaank. 15. P. 22 89.
Walden & Backberg, Itä-Heikink. n:o 1, tavat. klo 10—1 ja 5—7. Puh. 26 45.
Ludvig Hjelt Aleks.k. 40, t. 31 42, 10-4, pers. 10-½12, ½3-4.
Talas & Ekholm; Lahti.

Vakuutuskonttoreita:
POHJOLA Palovakuutus O. Y. Aleksant.k. 44. P. 6 27. Av. klo 10—4 i. p.
KULLERVO Vakuutus O. Y. Aleksk. 44. P. 40 70. Av. klo 10—4
PATRIA TALVARIOS.-YHTI. Pääkonttori Unionink. 25. Klo 10—4. Telef. 14 81.
FENNIA Palov. ak. os. yht. Pääkontt. Unionink. 25, 10—4. Tel.: johto n:o 398, toim. 206.
SKÅNE Palo ja Henkivakuutus O. Y. Pääasiamies C. F. Carlander, Länsi Ranta 18.

Viktor Langin
Ruumisarkkutehdas & Hautaustoimisto,
Kasarminkatu 46, vinosti Vaasan pankin taloa vastaan. Arkkuja 7 mkasta alkaen 450 mk:aan saakka kpl. **Ehdottomasti ensi luokan.** Telef. 4 20.

Kokouksia.

Työttömäin kokous

Perjantaina Helmik. 12 p. klo 10 a. p.
Hakaniemen torilla, Siltasaarella.

Sörnäisten Työväenyhdist.

Vuosikokous

Sunnuntaina Helmikuun 14 p. klo 10 a. p.
Asiat: sääntöjen 7 §:ssä mainitut.
Saapukaa kaikki ken voi valitsemaan jahtokuntaa.

R. Y. Koiton Sulku-piirin

Perhe kokous

huomenna Perjantaina 12 p. t. k. klo 8 i. p, Vuorikatu 9.
Kaikki Koittolaiset tervetulleet.

Pannu ja Levyseppien amm. osaston

Vuosikokous

on Helmikuun 14 p. Työväenyhdistyksessä klo 2 i. p.
Huom.! Säännöissä määrätyt asiat.

Ilmoituksia.

Jos ei entinen Voimistelu ja Urheiluseura

KULLERVO

8:n päivän kuluessa lunasta tavaroitaan, menettelemme kuin omien kanssa.
Hermannissa 10 p. Helmik. 1904.
Hermannin Kansankodin Johtokunta

G. Wiklund & M. Nurminen

Antinkatu 36, Puhelin 13 21.
Pelti- Läkki- ja Vaskisepän liike valmistaa ja myy **rakennustarpeita** y. m. Suorittaa kaikkia ammattiin kuuluvia töitä.

Tilatkaa v:ksi 1904

Pyrkijä

nuorison rientojen kannattaja.
Tilaushinta 2 mk. vuodelta.
Vuosikertaan tulee lähes 400 sivua.
Asiamiehiä halutaan. Osoite **Laihia.**

Huveja.

Suomen Kansallisteatteri.

Perjantaina helmik. 12 p. klo ½8.
Paola ja Francesca.
5-näyt. murhenäytelmä (7-kuv.)
Kirj. Stephen Philips.
(Alkaa klo ½8).
Ensi ilta.

Helsingin Torvisoittokunnan

Kansan Konsertti

Palokunnantalolla
Sunnuntaina 14 p. Helmik. klo 2 i. p.
Sisäänpääsy 25 p.

Panoraama International

Lundqvistin Liikepalatsissa.
Näytellään tämän viikon kuluessa kuvia luonnon ihanasta
Norjasta.
Uusi sarja.

Valajaammattiyhdistyksen

Iltama

Työväenyhdistyksellä Yrjönk. N:o 27 lauvantaina 13 p. helmik. 1904. Pilettiä on saatavana kahviloista.
Lähemmin vasta edes.

Työmiehen Illanvietto,

Suomen työväen viikkolehti,

maksaa vuodessa vaan 5 mk. ja ilmestyy kerran viikossa, Ainoa kaunokirjallinen, suomenkielinen lehti, joka työväenpuolueen kannnalta arvostelee maailman tapauksia.
Hyödyllistä ja huvittavaa lukemista!
Tilataan lehden asiamiehiltä, kaikista postikonttoreista ja

Illanvieton konttorista
Helsinki, Siltasaarenkatu 6—8.

HUOM.! Ei mikään vuodenaika ole sopimaton tilauksen tekemiselle.

Nouveau Cirque

Siltasaarella
Viimeinen viikko
Sirkus näytäntöjä.
Joka ilta suuri näytäntö ja
Kaksoispainiskelu.
Sunnuntaina 14 p. helmik. klo 8 j. pp.
Painiskelun päättäjäiset
Palkintojen ja mitalien jako.
Maanantaina 15 p, helmik. klo 8 j. pp.
Kiitos ja jäähyväisnäytäntö.
Hra Tirehtööri Cooken kunnioitusnäytäntö.

Oulun Työwäenyhdistyksen wuosikertomuksessa

mainitaan sen kuluneen wuoden toiminnasta seuraawaa:

Yhdistys on wuoden ajalla kokoontunut 18 kertaa. Kokouksissa on etupäässä keskusteltu sellaisia taloutta koskewia asioita. Yleisempiä keskusteluaiaeita on ollut Suomen sosiaalidemokraattisen puolueen ohjelmaehdotus sekä puoluekokouksessa esillä olleet kysymykset. Johtokunta on kokoontunut 22 kertaa, käsitellen pienempiä taloutta koskewia kysymyksiä ja walmistellen kysymyksiä yhdistyksen kokouksiin.

Helluntai-maanantaina, kesäk. 1 pnä pani yhdistys toimeen — kuten jo parina edellisenäkin wuotena — yleisen työwäen mielenosotusretken, omistettuna yleiselle yhtäläiselle äänioikeudelle, 8 tuntiselle työpäiwälle ja yleisen kieltolain aikaansaamiselle. Puhujana mainitusta tilaisuudessa esiintyi m. m. opettaja J. K. Kari Turusta.

Yllämainituille kysymyksille oli myös omistettu Wapunpäiwänä pidetty kokous. Wapunpäiwän yhyittämiselle ei paikkakuntamme järjestynyt työwäestö ole wielä oppinut antamaan tyydyttäwää merkitystä, waikka se on jo suuremmissa siwismaissa aiwan yleinen.

Wiime wuosikertomuksessa lausuttiin toiwomus: „Ei aikoja wetäne ennenkun saamme uuden ja laajemman katon alla jatkaa alotettua työtämme", on nyt toteutunut. Tämä on nyt ensimäinen wuosikokous, jonka pidämme uudessa awarassa huoneustossamme. Wiime wuosikokouksessa oli wasta piirustukset nähtäwänämme, eikä liioin rohkeimmatkaan silloin wielä uskoneet että se oli wiimeinen wuosikokous siinä wanhassa ja pienessä salissa. Mielihywällä woimme siis luoda katsauksemme taaksepäin kuluneeseen wuoteen. Olemmehan nostattaneet toiminnallamme muistomerkin, joka kauan aikaa jälkeentulewillekin sukupolwille kertoo yhteistyömme tuloksista. — Mutta niille, jotka tuossa työssä ovat lähinnä kantaneet päiwän kuorman ja helteen, antakaamme tunnustuksemme.

Rakennuskomiteaan owat kuuluneet: A. Ahonen, A. Forss, A. E. Hammar, J. Hätälä, A. Kaakinen, S. Lohwa (eronnut), A. Määttä, K. Mustonen, N. Similä ja J. Ollakka. Näistä on puheenjohtajana toiminut alusta wuotta A. Ahonen, mutta sittemmin A. E. Hammar, rahastonhoitajana on ollut N. Similä. Työnjohtajina A. Ahonen ja A. Määttä. Merkille on pantawa tässä, että tuosta joukosta, waikka on ollutkin niin suuri ja monipuoliset työ suoritettawana, on ainoastaan muutama mies wäsähtänyt, työn keskeneräiseksi heittänyt ja syrjään wetäytynyt.

Kesäk. 1 pnä, mielenosotusretkeltä palattua laskettiin rakennuksen peruskiwi tuhansien nousewan joukon läsnäollessa sekä sitten marras. 22 p:nä wietettiin wihkiäisjuhlaa. Äärimään myöten täyttyi silloin awara sali juhliwasta yleisöstä. Muuten yleensäkin paikkakuntamme yleisö on näyttäytynyt, iltamiin ja muihin tilaisuuksiin nähden, että tällainen kansantalo täällä on tarpeen waatima.

Tunnettuja työwäen puhujia, paitsi jo ennen mainittua opett. Karia, on wielä pakkakunnallamme käynyt J. W. Hellberg wihtijuhlassa ja aiwan äskettäin puoluehallinnon palwelaksessa olewa agitaatt. Löfqwist

Osastojen yhteisillä waroilla ja woimilla on yksi miehistämme käynyt Helsingin työwäenyhd. toimeenpanemilla luentokursseilla lawentamassa tietojaan ja saamassa innostusta toimintaan yhteisen asian ajamisessa.

Uusia osastoja on keskuteemme kohonnut: Ulkotyöwäen osasto, Läkki-, pelti- ja waskiseppien osasto, Koneenkäyttäjäin osasto sekä Maalarien osasto herätetty eloon.

Yleinen paikkakunnan työwäen tila on ollut elämistä tukalissa oloissa. Wiime talwinen, koko maassa yleinen, elämän ensimäisten ehtojen puute koski ei suinkaan ei suinkaan wähimmän tänne Pohjan perille. Työttömyyttä ja suoranaista nälkää kuului joka kulmalta. Yleistä paikkakunnan työwäen tilaa parantsi joku werran kesällä toimitetut isommat yleiset työt, kuten kaupungin sähkölaitoksen rakentaminen y. m.

Yhdistyksemme lähettämänä kulki wiime talwena towerit Leo Leino jakamassa yhdistyksen kautta jaettawaksi saapuneita hätäapurahoja Ameriikasta ja muualta maastamme.

Yleistä työwäen tilaa parantawana ilmiöinä woimme wielä mainita nyttemmin asetetun työwäen lautakunnan, joka koettaa torjua joka talwi uusiintuwaa työttömyyttä kaupunkimme työwäen keskuudessa.

Lakolla palkkaetujaan owat koettaneet parantaa järjestyneistin kuuluwat kiwityöntekijät ja aiwan hiljakkoin räätälisellä emaljestehtaalla työskentelewät peltisepät.

Kunnallisiin waaleihin ja yhteiskunnallisten asiain juoksuun ei ole ehkä otettu niin innokkaasti osaa kun toiwottawaa olisi ollut. Entinen toiwoton taistelu waaleissa ja sillä alalla saawutetut huonot tulokset owat lamauttaneet innostusta. Mutta kuitenkin yleisen mielipiteen puolellemme woittamiseksi on kuitenkin woimiemme mukaan koetettu toimia.

Kaikkien lausankerrosten kannattamana on kuitenkin yksi miehistämme saatu kaupungin waltuustoon, etuwartiaksi sielläkin puolen taistelemaan löyhälistön oikeuksien puolesta.

Kaupungin waltuustolta pyydettiin wiinawoittorahoista 10,000 mkaa rakennusrahastoon ja 500 mkaa kirjaston ja lukusalin ylläpitämiseksi. Saatiin rakennusrahastoon 5,000 ja kirjastolle 300 mkaa. Huomiolle pantakoon että tämä oli ensi kerta kun waltunsto suwaitsi antaa wiinarahoja yhdistyksen rakennusrahastoon, waikka niitä on useasti ennen monet kerrat pyydetty.

Puoluekokouksessa owat olleet edustajina yhdistystämme J. Kemppainen ja K. Ahmala.

Huwitoimikunta on toiminut erittäin kiitettäwällä tawalla, katsoen siihen haittaan, minkä uuden rakennuksen rakentaminen tuotti toimikunnalle, kun heiltä sen kautta meni koko wiime kewättalwi ja wiime syksyä marraskuun loppuun asti ilman mitään tulotilaisuuksia, on kuitenkin toimikunta ansainnut puhdasta woittoa 1,790 markkaa, joka on katsottawa werrattain suureksi tuloksesksi. Tästä tuloksesta lausutaan huwitoimikunnalle wilpittömät kiitokset yhdistyksen elämälle suuriarwoisesta työstä.

Sama rakennustoimi on ollut haittana Työwäen teatterillekin, waan on kuitenkin teatterikin wointinsa mukaan ollut wetämässä kortta yhteiseen kekoon. Nyt on teatterilta odotettawissa suurempia yrityksiä.

Tunnustuksen saawuttanut miesköörі „Oras" on julistanut itsensä kuolleeksi, mutta huolimatta tästä on se kuitenkin eri tilaisuuksissa ollut suorittamassa ohjelman laulunumeroita.

Kirjasto on kuluneena wuotena ollut lainausta wasten awoinna kerta wiikossa, lahden ja puolen kuukauden aikana, nim, tammi-, helmi- ja maaliskuulla.

Lainattujen nideitten luku on ollut mainitulla ajalla 804. Lainaajain luku 171.

Tuloja on kirjastolla ollut lainausmaksuista 24: 90 p., annisteluyhtiön woittowaroista 300 mk. ja säästöä edeliseltä wuodelta 107: 61 p., yht. 445: 68. Menoja on ollut 88: 50 p., joten säästöön jää 357: 18 p. Kirjojen nykyinen nidemäärä on 1,730 sekä joku määrä lainaukseen kelpaamattomia. Kirjaston rahallinen arwo on 5,000 mk.

Säästökassa on toiminut werrattain hiljaisesti. Kassa on ollut auki entiseen tapaan kerran wiikossa, lainausiltana. Säästöstä ottajain luku on kohoutunut isommaksi kuin säästöönpanijain. Loppuwuodella on alkanut näkyä oireita liikkeen wilkastumiseen päin.

Kassan tilikirja näytti säästöstä wuoden ajalla otetun 67 wastakirjalle 18,107: 44 p. Näistä 34 ottanut koko säästönsä ulos.

Säästöön pantu 52 wastakirjalla, joista 15 uutta, 12,132: 58 p. Säästönpanijain saaminen wuoden wiime päiwänä 116 wastakirjalla 8,125: 13 p. Uloslainattu 15 welkakirjalla 8,588 mk. Lainoista tullut korkoa 745: 40 p. Säästäjille maksettu korkoja 575: 66 p. Menoja erikoistilille 59: 95 p. Wuoden woitto 113: 74 p. Kun woitto siirretään perusrahastoon, tekee se 489: 18 p:niä.

Osastojen toiminta on ollut ylimalkaan peräti laimeaa. Kokonaan horostilassa owat olleet muurarien osasto ja naisosasto, joka wiimemainittu onkin aiwan äskettäin lakannut.

Suntarien ammattiosasto on koettanut wointinsa mukaan toimia ammatillisen työwäenliikkeen alalla ja wuoden alusta on sen toiminta ollut hywinkin wilkasta. Osasto on saanut paikkakunnalla ammatissaan yleisesti käytäntöön tuntipalkan. Maaliskuun 1 pnä oliwat eräät liikkeen watehet, kuwultaan 20 paloitetut tekemään lakon, kun yksi mies towerius-riikonmuksesta saktoon tuomittuna kieltäytyi suorittamasta ansaittua rangaistusta. Wiikon ajan kesti lakko ja suoriutuiwat järjestyneet woittajana. Kokouksia on osastolla ollut 11 kuukausikokousta ja 12 ylimääräistä sekä 10 johtokunnan kokousta.

Osastossa on wuoden ajalla ollut 99 jäsentä ja jäsenmaksuja kertynyt 155: 50 p., sisäänkirjoitusmaksuja 19: 50 p. Huwitoimikunta ansainnut 212: 95 p. Osaston koko tulo 622: 10 ja menot 481: 80. Osaston omaisuus rahassa ja arwopapereissa 531: 92, satunnaisrahastossa 213: 22. Puheenjohtajana on toiminut alusta wuotta H. Kostamo, sittemmin J. R. Laukka, kirjurina alkuwuodesta O. Tuowinen, sittemmin H. Dawittila sekä rahastonhoitajana H. Malo.

Läkki-, pelti- ja waskiseppäin osasto perustettiin huhtik. 1 p. 1903. Jäseniä löytyy 22. Kokouksia osasto on pitänyt 22. Awustanut emaljeritehtaan lakkolaisia 40 mkalla. Tuloja on ollut 130 mk. ja menoja 98: 45 p. Säästöön jääpi 31: 55 p.

Räätäliammattiosasto, puheenjohtajana toimi alkuwuodesta A. Routtu, sittemmin P. Kurkinen. Osasto kokoontunut 3 kertaa, joissa jäseniä on ollut wähänpuoleisesti. Jäseniä osasto käsittää 25. Tuloja ollut 244: 40 ja menoja ollut 243: 60 p. Säästö entisten kanssa 291: 04.

Muista osastoista ei ole saapunut wuosikertomuksia, jotenka emme woi niitten tilasta tehdä selkoa, mutta saatuamme kynsiimme, julkaisemme ne sitten. Jäsenmaksujensa perustalla yhdistykselle woimme mainita jäsenluwun:

Nahkurien osastossa	38	jäsentä.
Åström tehtaitten osastossa	107	„
Kirwesmiesten „	24	„
Maalarien „	28	„
Ulkotyöwäen „	12	„
Puuseppien „	24	„
Naisosastossa „	22	„
Sahalaisten „	21	„
Kone- ja metalli „	50	„
Muurarien „	17	„

Yhteensä osastoissa jäseniä 479 sekä näitten lisäksi suorastaan yhdistykseen liittyneitä jäseniä 575, tekee koko yhdistyksen jäsenluku 1,054.

*

Tässä on lyhykäisyydessä mainittu yhdistyksemme toiminta kuluneena wuotena. Syukillä enteillä alkoi mennyt wuosi löyhälistölle, mutta ei ole syytä sitä kowin moittiakaan; toihan se meille entistä ehoisamman kodin. Alkaako tämä uusi tulokas waloisimmilla toiweilla? Ehtäpä ja ehtä ei. Lujemmin tulee meidän liittyä yhteen. Sitä pontewammin tiiwistää riwejämme, wahwistaa järjestöämme; jokainen uusi tulokas on warmistusta meille. Me emme saa musdostua mitsikään pieneksi nurkkakunnaksi, joka tahtoo säilyttää aatteensa joukon pienen joukon asteena, jota se saiturin tawoin wartioitsee, wapisten joka luunikamastaan, jos näkee joukon oudomman henkilön keskessään pelosta, että tuo ryöwää hänen aatteensa. Ei! Meidän aatteemme pitää olla walmis joka hetki walloittamaan koko maailma, jokaisessa pieneksikin meille sopiwassa ja edullisessa hetkessä pitää rientämällä rientää wallottamaan asemaa.

Muistakaamme kaikkia näitä, kun lähdemme taiwaltamaan allawalle wuodelle. Tehkäämme työtä jokainen kaksinkertoin.

Itä-Aasian sota.

Wenäjä wirallisesti julistanut sodan alkaneeksi.

Kaikkein Korkein Manifesti.

Hallituksen Sanansaattajassa on eilen julaistuna seuraawa Kaikkeinkorkein Manifesti:

Me Nikolai Toinen, Jumalan armosta, Wenäjän Keisari ja Itämaitten, ilmoitamme kaikille Meidän uskollisille alamaisillemme:

Huolehtien sydämellemme kalliin rauhan säilyttämisestä, olemme Me ponnistaneet woimamme rauhan säilyttämiseksi. Tässä rauhaarakastawassa tarkotuksessa annoimme Me suostumuksemme Japanin Hallituksen ehdottomaan molempain Keisarikuntain wälillä Korean asioista woimassaolleiden sopimusten tarkastamiseen. Tämän johdosta syntyneet keskustelut eiwät kuitenkaan jatkuneet loppuun saakka, waan Japani, odottamatta edes Meidän Hallituksemme wiimeisten wastausesitysten saamista, ilmotti keskustelut katkeneiksi ja diplomaattisten wälien Wenäjän kanssa rikkoontuneiksi.

Antamatta tietää, että sellaisten suhteitten rikkoontuminen merkitsee sotatoimien alkamista, Japanin Hallitus antoi käskyn torpeedoaluksilleen äkkiä hyökätä Meidän laiwastoamme wastaan, joka oli Port Arthurin linnotuksen ulkosatamassa.

Saatuamme siitä Kaukaisen Idän Käskynhaltijamme ilmotuksen, käskimme Me heti asewoimalla wastata Japanin sotawaatimukseen.

Tehden tiettäwäksi tämän Meidän päätöksemme, rukoilemme Me, horjumattomasti uskoen Korkeimman apuun ja lujasti luottaen Kaikkien Meidän uskollisten alamaistemme yksimielisesti olewan walmiit Meidän kanssamme Isänmaata puolustamaan nousemaan, Jumalan siunausta uljaille maa- armeija- ja laiwastojoukoillemme.

Annettu Pietarissa 9 p:nä tammikuuta 1904. Hallituksemme kymmenentenä wuotena.

Alkukirjoitukseen on Hänen Majesteettinsa Korkeimman omakätisesti piirtänyt:

„NIKOLAI".

*

Wenäjällä ei ollut muuta neuwoa kuin julistaa sota siten pääsäkseen julkisesti taistelemaan. Japani ilman mitään julistuksia edeltäpäin hyökkäsi Wenäjän Port-Arturin edustalla lepäämän laiwaston kimppuun ja siten anasti ne edut, jotka uuden aikaisessa sodassa laukeaa hyökkääjän osaksi. Siten sai Japani kuten eilen sähkösanomat kertoiwat wahingoitetuiksi wenäläisten kahta suurinta ja yhtä pienempää tappelulaiwaa. Kuten arwata sopikin ei sotatapaukset päättyneet tuohon yölliseen kahakkaan, waan seuraawana (9) päiwänä jatkui taistelu ja aiwan Port-Arthurin linnotuksen edustalla. Siitä kertoo amiraali Alekseijewin tiedonanto:

Port Arthurin pommitus t. k. 9 p:nä.

I.

Tänään japanilainen eskaaderi, johon kuului 15 panssarilaiwaa ja risteilijää, alkoi pommittaa Port Arthuria. Linnotus wastaa. Eskaaderi on uostanut ankkurinsa ottaakseen osaa taisteluun.

II.

Alamaisimmasti ilmotan minä Teidän Keisarilliselle Majesteetillenne, että pommituksen jälkeen, joka kesti noin tunnin ajan, japanilainen eskaaderi keskeytti tulen ja lähti etelänpäin. Meidän tappiomme owat seuraawat: Upseereja on haawottunut kaksi, sotamiehiä on kymmenen saanut surmansa ja wiisikymmentäyksi haawottunut. Rannikkopattereilla on yksi sotamies saanut surmansa ja kolme haawottunut. Tapahtuneessa tappelussa panssarilaiwa „Poltawa" ja risteilijät „Diana" ja „Nowik" saiwat kukin wuodon wesilinjaan. Linnotuksen kärsimät tappiot owat mitättömät.

Amiraali Alekseijew ilmottaa Port Arthurista t. k. 9 pnä:

„Lisäykseksi tämänpäiwäiseen sähkösanomaan ilmotan minä alamaisimmasti Teidän Keisarilliselle Majesteetillenne, että kaikki kolme wahingoittunutta laiwaa pysywät weden pinnalla. Höyrykattilat ja koneet owat kunnossa. „Tsesarewitsh" sai wuodon ruoriosastoon; ruori on wahingoittunut. „Retwisanissa" on wuoto kenlalaitosten wedenalaisessa osassa; „Palladalla" on wuoto keskellä siwua lähellä konetta. Räjähdyksen jälkeen panssarilaiwain luo heti lähtiwät päiwystäwät risteilijät antaakseen apua, ja pimeästä yöstä huolimatta ryhdyttiin toimenpiteisiin laiwojen wiemiseksi sisäreidille. Upseereja ei ole kaatunut, kaksi sotamiestä on saanut surmansa, wiisi hukkunut, kahdeksan haawottunut. Wihollisten miinalaiwat otettiin ajoissa wastaan woimakkaalla tulella laiwoista. Hyökkäyksen päätyttyä löydettiin kaksi räjähtämätöntä miinaa.

Uusi meritaistelu Port Arthurin edustalla.

Pietarista, helmik. 10 p. Kenraalimajuri Flug ilmottaa eilen Port Arthurista:

„Käskynhaltijan käskystä ilmotan, että tänä päiwänä (9 p.) noin klo 11 a. p. japanilainen laiwasto, wiisitoista panssarilaiwaa ja risteilijää, saapui Port Arthurin edustalle ja alotti tulen. Wihollinen otettiin wastaan laukauksilla rantapattereista ja tulella meidän laiwastostamme, joka otti osaa taisteluus. Puolenpäiwän aikaan japanilainen laiwasto lakkautti tulen ja lähti etelään päin.

Meidän laiwastomme tappiot: 2 upseeria haawottunut, 9 alhaisarwoisia kuollut, 41 haawottunut. Rantapattereissa 1 alhaisarwoinen kuollut, 3 haawottunut. Panssarilaiwa „Poltawa" ja risteilijä „Nowik" saiwat kumpikin yhden wedenalaisen wuodon; linnotuksen wahingot owat wähäpätöiset.

Kaikkiaan on siis seitsemän Wenäjän sotalaiwaa saaneet wuotoja. Toisessa hyökkäyksessä wahingoittuneista sotalaiwoista on „Poltawa" panssarilaiwa ja rakennettu w. 1894 „Diana" ja „Askold" owat ensiluokan risteilijöitä, rakennetut w:na 1899 ja 1900 sekä „Nowik" 2:sen luokan risteilijä, rakennettu w:na 1900. Kaikki owat siis uusia aluksia.

Japanin häwiöt owat tuntemattomat, Kuten otaksua sopii eiwät wenäläiset toisessa hyökkäyksessä ole woineet käyttää torpeedojaan Japanin laiwaston tuholsi, sillä päiwän aikaan japanilaiset woiwat ne helposti torjua. Sitäpaitsi Japanin laiwasto on woinut liikkua wapaasti siten wältellen murhawat pommit, jotawastoin Wenäjän laiwaston liikkuma-ala on rajoittunut linnotukseen sataman ahtaaseen piiriin. — Ei ole kuitenkaan saapunut tietoja, onko tiistain ottelussa wahingoittuneet laiwat taistelukelpaamattomia.

Wenäjän laiwasto idän wesillä ilmoitetaan jaetuksi seuraawalla tawalla:

Port Arthurin satamassa ankkuroi 7 panssarilaiwaa, 7 risteilijää, 4 tykkiwenettä, 2 miinaristeilijää, 3 muonalaiwaa ja 12 miinawenettä. Wladiwostokin edustalla ankkuroi 4 suurta risteilijää ja 1 muonalaiwa, muita pienempiä ja wähempiarwoisia aluksia mainitsematta.

Sodan waikutuksia.

Moskowasta telefonoitiin t. k. 8 pnä „Now. Wremjalle", että pörssissä owat arwopaperit suuresti alenneet. Toiset owat alentuneet 10:llä muutamat 25:lläkin ruplalla, hallituksen korko 1 prosentilla.

Paikallisen Punasen Ristin hallitukselle Moskowassa tarjoutuu joukottain naisia laupeudensisariksi kaukaiseen Itään, mutta saawat kieltäwän wastauksen, koska laupeudensisarien joukko on täydellinen.

Pietarissa on Punasen Ristin kansliassa ollut tarjokkaita joukottain lähtemään lääkäreiksi, wälskäreiksi, laupeudensisariksi -ja weljiksi kaukaiseen Itään.

Kuuluisa kirurgi, professori J. W. Pawlow pitää sarjan luentoja sotakenttäkirurgiasta lääkäreille, jotka aikowat lähteä kaukaiseen Itään.

Sotilaslääketieteellisen akatemian wiimeisen kurssin ylioppilaat aiotaan kutsua kaukaiseen Itään lähtemään.

Pietarista lennätetään t. k. 9 pnä, että sittenkun oli saatu tieto sotatoimien alkamisesta kaukaisessa Idässä, tapahtui Talwipalatsissa juhlallinen wastaanotto.

Moskowasta t. k. 9 pnä Duuma merkitsi miljoonan ruplaa hospitaalin rakentamiseen.

Irkutskista lennätetään, että kulkulaitosministeri ruhtinas Hilkow matkustaa pysähtymättä Irkutskista Baikaliin. Japanilaiset owat paenneet kaupungista.

Sotatilaita.

Wladiwostokista lennätetään, että Primorskoijn ja Kwantungin piirit sekä Wladiwostok ja Port-Arthur on julistettu sotatilaan.

Japani laskee joukkoja Koreaan.

Tokiosta helmik. 9 pnä. Japanilainen laiwasto-osasto on lähtenyt Japanin wesiltä menneäseen Tshemulpoon (Etelä Koreaan).

Wienistä sähköitetään Pietarin kautta, että Itäwallan Pekingissä olewan lähetystön suojajoukon päälliköltä on saapunut tieto, että kaksi Japanin diwisioonaa ja kaarti on wiety 40 laiwaan.

Berliinistä lennätetään edellä mainittua tietä, että „Wossische Zeitungin" mukaan: „Saksan politiikka on olewa wain yhdenlainen puolueeton."

Washingtonista sähköteitse tullut tieto kertoo, että Masamposta näkyy jo Japanin laiwat lähenewän — kaupunkia.

Japani waroi.

Parisista sähköitetään Pietarin kautta, että Wenäjän sikäläinen lähettiläs ilmotti „Figaron" aputoimittajalle Japanille lähetetyn Wenäjän nuotin olleen sellaatuisen, että Japanin olisi pitänyt se hywäksyä. Sitä waroen päätti Japanin hallitus kutsua lähettiläänsä pois Pietarista ennen Wenäjän wastauksen saapumista.

Ulkowaltojen edut Mandshuriassa.

Lontoosta Pietarin kautta lennätetään, että alahuoneessa ilmoitti hallituksen edustaja, että tapahtuipa mitä muutoksia tahansa Wenäjän ja Mandshurian tulewissa suhteissa, nauttiwat wallat kaikkia etujaan, joita owat hankkineet tehtyjen sopimusten perusteella.

Sähkösanomayhteys keskeytynyt.

Köpenhaminasta sähköitetään Pietarin kautta, että Japaniin Wladiwostokin kautta menewä sähkösanomawaihto Pohjoisen sähkösanomayhtiön kaapeleja myöten on wäliaikaisesti sulettu.

*

Tieto sodan puhkeemisen mahdollisuudesta Wenäjän ja Japanin wälillä on Sofiassa herättänyt suuria suosionosotuksia Wenäjää kohtaan. Sanomalehdet puhuwat armeijan weljellisistä tunteista ja toiwowat Wenäjän woittawan.

„Daily Telegraph" on t. k. 8 pnä saanut Tokiosta sähkösanoman, jonka mukaan wenäläiset joukot owat menneet rajan yli.

Yhdyswallat aikowat piammiten lähettää konsuliusa Mukdeniin, Autungin ja Dalnin kaupunkeihin.

Wenäjän joukot owat menneet rajan yli.

Wladiwostokista tulleen sähkösanoman mukaan owat kaikki Port-Arthurissa ja Daljnissa olewat kauppalaiwat pidätetty satamiin.

Berliinistä helmik. 9 pnä. Wirallisista japanilaisista lähteistä saadut tiedot wahwistawat tiedon, että Japanin kuletuslaiwat owat lähteneet Mowesta, lähellä Simonosekiä, mukanaan sotajoukkoja, ja suunnanneet joko Masanpoon tahi Fusanin Etelä-Koreassa. Tästä tehdään se johtopäätös, että Japani aikoo ryhtyä taisteluun maalla Koreassa yhtaikaa tapahtuwien laiwastoliikkeiden ohella. Sodanjulistusta ei wielä Japani ole antanut, waikkakin sota on alkanut.

Berliinistä helmik. 9 pnä. Kuten tänne ilmotetaan Port-Arthurista, on jään paksuus satamassa kaksi jalkaa. Lontoosta on saatu tieto, että japanilaiset owat anastaneet kaksi Wenäjän sotalaiwaa. Japanilaiset owat todellakin anastaneet muutamia kauppalaiwoja, joissa oli hiiliä, niiden joukossa höyrylaiwat „Shikau" ja „Mandshurian", joista wiimemainittu oli Nagasakissa. — Tähän lisää „Now. Wremja" omasta puolestaan: Tämä tieto nähtäwästi kumoaa aikaisemmin tulleen sähkösanoman, jossa kerrotaan japanilaisten anastaneen Wenäjän tykkiwenheen „Mandshur".

„Nowoje Wremja" kertoo, että Japanin Pietarissa olewassa lähetystössä wallitsee täysi hiljaisuus. Matkawarustukset on päätetty. Lähettiläs Kurino teki toissapäiwänä jäähywäiskäynnin Tanskan lähettiläälle luokse, muun ajan on hän wiettänyt asunnossaan. Salakirjoitimilla Japanista lähetettyjä sähkösanomia ei hän enää saa. Ulkomaille, luultawasti Berliiniin, matkustaa hän keskiwiikkona (eilen).

Mustanmeren laiwaston ylipäälliköksi, wara-amiraali Skrydlow matkustaa tänään Sewastopoliin.

Waltain puolueettomuus.

Washingtonista, helmik. 10 p. Kabinetti päätti kaksi tuntia kestäneen neuwottelun jälestä antaa selityksen, että Yhdyswallat tulewat noudattamaan täydellistä puolueettomuutta.

Tukholmasta, helmik. 10 p. Hallitus on selittänyt tulewansa noudattamaan täydellistä puolueettomuutta.

Lontoosta, helmik. 10 p. Huomenna tai ylihuomenna odotetaan alihuoneelta selitystä siitä, että Englanti tulee noudattamaan puolueettomuutta.

Japanilaiset kärsineet tappiota.

Pietarista 10 p. t. k. Wenäjän lehdille sähköitetään:

Meritaistelussa Port Arthurin edustalla kärsivät japanilaiset suuria tappioita. Yksi eskaaderi-panssarilaiwa ja kaksi nopeakulkuista panssariristeilijää wahingoittui niin pahasti, että ne täytyi jättää paikalle. Risteilijän awustamana perääntyessä wajosiwat mainitut kolme laiwaa ennenkuin saapuiwat Weihaiweihin.

Miehistö pelastettiin.

Sitäpaitsi kärsi myöski miinaeskaderi pahoja waurioita. Neljä raskasta kontramiinawenhettä ammuttiin myös kelpaamattomaksi. Kolme miinawenhettä waipui ja kaksi häwisi. Yhteensä laiwoilta kuoli 19 upseeria ja 117 matruusia sekä haawottui yli 200.

11 päiwänä Helmikuuta

— **Koululaitos.** Kouluylihallitus on ehdottanut, että filos. lis. A. E. Colliander nimitettäisiin Turun ruotsalaisen realilyseon historiall, maantiedon ja ruotsinkielen lehtorin wiransijaiseksi.

Wirkawapautta tämän lukukauden loppuun on saanut Mikkelin suomalaisen klassillisen lyseon w. t. lehtori J. Laine, sijainen filos. maist. A. Tappura; Joensuun klassillisen lyseon lehtori A. Markkanen, sijainen filos. maist. J. Laine.

Joensuun klassillisen lyseon matematiikan ja luonnonhistorian kollegan wirkaa ei ole kukaan hakenut.

— **Kuwalliset postikortit.** Sattuneesta syystä on postihallitus huomauttanut alaisiaan wirkamiehiä siitä, että ennen annettu kielto perille kuljettamasta postikorttia, jonka sisällys on loukkaawaa laatua, koskee myöskin postikortteja, jotka sisältäwät loukkaawia kuwia.

— **Painoasioita.** „Suomen Kansan" wastaawa toimittaja R. Roine on saanut luwan julaista Pietarsaaressa kopion täällä ilmestywästä sanomalehdestä „Suomen Kansa", mikä kopio tulisi ilmestymään kerran wiikossa sekä sisältämään pääasiallisesti paikkakunnallisia uutisia ja ilmoituksia.

Raitiotieläisten lakko.

Kun raitiotieyhtiön johtokunta ei ole minkäänlaista wastausta antanut lakkolaisten puolesta sille jätettyyn kirjelmään, jonka tarkotus oli saada keskusteluja alulle, eikä mitään wastausta tunnu olewan odotettawissakaan, pitiwät lakkolaiset eilen kokouksen, jossa päättiwät johtokunnan taipumattomuuteen wastata samalla tawalla. Kokouksessa oliwat kaikki 118 saapuwilla olijaa — kun kaksi ensin epäilewällä kannalla olluttakin oli muihin yhtynyt — yksimieliset siitä että lakkoa on entiseen tapaan jatkettawa. Mutta siltä waralta että erään julkisuuteen tuodun ehdotuksen mukaisesti sittenkin saataisiin aikaan sowintolautakunta asiaa järjestämään, walittiin, waikkei sellaisesta nykyään luultu mitään toiwoa olewankaan, kulettajat J. E. Wahlroos ja A. Grönlund lakkolaisten waltuutetuiksi. — Muuten oli lakkolaisten käsitys edelleen, että yhtiö uusine kulettajakokelaineen ei niinkään pian selwiydy pulastaan eikä saa liikennettä linjoillaan täyteen ja warmaan käyntiin — ellei se taiwu entisen miehistönsä palwelusta käyttämään.

Niille kymmenkunnalle miehelle, jotka owat työskennelleet yhtiön waunupajassa, ja jotka jossakin määrin jo tuntien waunukoneistoa y. m. olisiwat pätewämpiä kulettajiksi oppimaan kuin aiwan äkkiä oudot tulokkaat, kuului kulettajanpaikkoja tarjotun, mutta miehet eiwät ole halukkaat tähän tarjoukseen suostumaan. Heistä ei entisten palwelustoweriensa asian wahingoittaminen ole mieluinen tehtäwä.

Kulettajakokelaitten harjoittamista jatkettiin eilen Töölön tiellä kolmella, joskus neljälläkin waunulla kulkien Rosahuwilasta Arkadiaan saakka. Harjoitteleminen näkyy nyt tapahtuwan poliisin alituisella silmälläpidolla; joka waunussa on konstaapeli aina mukana. Matkustajia ei waunuihin saada ottaa.

Tällä tapaa arwelewat yhtiön ehkä puolentoista wiikon perästä saawan käytettäwiksen kymmenkunta kulettajaa, joitten awulla woitanee saada waunut joka 10:s minuutti kulkemaan Töölön —Kaiwopuiston linjalla, — edellyttäen tietysti että harjottelijoista todella kehittyy todellista liikennettäkin hoitamaan kykenewiä kulettajia. Mutta siitä on wielä pitkä taiwal täydelliseen liikenteeseen koko werkolla; siihen tarwitaan puolensataa täysikelpoista kulettajaa.

*

Eilispäiwän Hbl:ssa on raitiotieyhtiön johtokunnan puheenjohtaja, kamreeri O. Ty. Widerholm julaissut kirjoituksen, jossa hän selittelee ja puolustelee johtokunnan menettelyä, sekä kertoo että, kun yhtiön warat nyt tekewät sen mahdolliseksi, yhtiön palweluksessa olewain työmiesten edusta kyllä koetetaan pitää huolta. Siitä annetaan tarkempia tietoja pian julaistawassa wuosikertomuksessa, jossa tehdään selkoa aiotusta woitto-osuusjärjestelmästä. Lopuksi hra W. kertoo raitiotiemiehistön palkkasuhteista ja ilmottaa w. 1890, jolloin raitiotieliikenne alkoi ajajain saaneen palkkaa 70 mkaa ja konduktöörien 60 mkaa kuussa. Seuraawana wuonna sai miehistö osuuden tuloista, nousten se 6—15 mkaan kuussa. Sähköliikenteen alkaessa oliwat wanhempien miesten palkat woitto-osuuksineen 92 mk, nuorempien 75 mk. W. 1900 poistettiin osuusjärjestelmä ja korotettiin palkat wakinaisesti 100—75 mkaan.

— **Uudet palkkalistat** owat Helsingin kiwityöntekijät punkanneet ja lähettäneet näinä päiwinä työnantajain hywäksyttäwiksi ja allekirjoitettawiksi. Uuden palkkalistan hywäksyttyään tulee työnantajain myöskin suostua käyttämään työssään yksinomaan ammatti-

Mandschuria.

(Jatk.)

On erinomaisen huwittawaa tutustua kahden kysymyksessä olewassa maassa wallitsewan kansallisuuden, kiinalaisten ja mandschurialaisten suhteeseen toisiinsa. Waikkakaan he eiwät sanottawasti eroa toisistaan pukunsa, tukanpito ja elämäntapansa sekä sivistyksensä puolesta, huomaa kuitenkin mandschurialaiset pitempikasvoisiksi, kauniimmiksi ja miellyttäwämmiksi. Erittäinkin mandschurialaisnaisilla on ihastuttawan komea wartalo. He eiwät purista jalkojaankaan pienillä kengillä, kuten kiinalaisten tapa on.

Woisi ensi silmäyksellä otaksua, että kiinalaisia on Mandschuriassa enemmän kuin warsinaisia mandschurialaisia ja että kiinalaiset siis ovat siellä wallitsewia. Mutta jos tarkemmin tutustuu Mandschurian oloihin, huomaakin asian laidan olewan aiwan päinwastaisen. Kiinalaiset asuwat pääasiallisesti waan Mukden-nimisessä maakunnassa, joka sijaitsee Mandschurian lounaisosassa, mutta mandschurialaisia asuu kaikkialla maassa, warsinkin pohjoisissa ja itäisissä maakunnissa. Paitsi näitä kahta pääkansallisuutta, asuu Mandschuriassa wielä mongolilaisia, tatareja ja useita tungusilaisia kansoja. Wiime mainitut asuwat Cheilun-zian-nimisessä pohjoisessa maakunnassa. Muualla asuu heitä sangen wähän. Wiime wuosina on maahan muuttanut myöskin korelaisia.

Mandschurian monia kansallisuuksia, kunkin heidän lukumäärännsä ja suhteitansa toisiinsa on syrjäisen waikea ruweta tarkoin määrittelemään. Itse Kiinan hallituksellekin on asia aiwan epäselwä. Sen werran ollaan wäestökysymyksessä kuitenkin selwillä, että maassa asuu keskimäärin 137 henkilöä kullakin neliöpeninkulman alalla. Tihein on wäestö tietysti suuremmissa kaupungeissa ja niiden ympäristöillä.

Mutta mitä nuo mandschurialaiset sitten ovat, mistä he polweutuwat?

Tarut ja historia ovat tässä asiassa aiwan eriäwät. Historia kertoo heidän kuuluwan suureen tatarialaisheimoon, joka on tunnettu hunnien nimellä. Noin w. 50 meidän ajanlukuamme jättiwät hunnit — kun kiinalaiset oliwat heidät taisteluissa woittaneet — maansa ja waelsiwat länttä kohti. Pelätyn ja mahtawan johtajansa Dschingis Kaanin johdolla he kulkiwat kautta Indian, Persian, Syrian, Wenäjän, pistäytyiwät Puolassa ja saapuiwat wiidennen sataluwun alussa Unkariin ja Itäwaltaan, jotka silloin kuuluiwat laajaan Roman waltakuntaan. Kaikkialla hunnit häwittiwät ja raiwosiwat.

Kun länsieuropalaiset oliwat woittaneet hunnien kuninkaan Attilan Katalaunisten kentällä, palasi tämä raakalaiskansa jälleen kaukaiseen itään. Siellä syntyi nytkin riitoja kiinalaisten kanssa. Wiimemainitut lienewät taaskin päässeet woitolle, koska hunnit (tatarit) wetäytyiwät silloisen ruhtinaansa Tamerlanin johdolla Länsi-Asiaan ja pitiwät 14:nen wuosisadan. lopulla Europaa suuressa pelossa. Tähän aikaan on tapahtunut tuon suuren tatariheimon kahtia jakautuminen: läntisiin tatareihin eli mongoleihin ja itäisiin tatareihin eli mandschuihin (mandschurialaisiin). Eräs wiimemainittujen johtajista, Hou-Uang, yhdisti osaksi sowinnossa, osaksi wäkiwallalla seitsemänkymmentä sukua waltansa alle ja perusti Mandshhurian kuningaskunnan. Pääkaupungikseen teki hän Mukdenin, joka wieläkin muistuttaa entisen Mandschurian kuningaskunnan loistopäiwistä. Sitten kun Mandschuria 1600-luwulla joutui Kiinan wallan alle, oli Mukden aina 1800-luwulle saakka Kiinan keisarien käyntipaikkana. Nykyäänkin käytetään siellä joka kymmenes wuosi „pyhiä kasroja", s. o. keisarin walokuwaa.

(Jatk.)

Carl Ewald ruumiinrangaistuksesta.

(Arbetaresta.)

Tanskalainen kirjailija Carl Ewald antoi joltaika takaperin julkisuuteen seuraawan „awoimen kirjeensä jätkä Petten Ferdinandsen Larseenille". Joka purewana iwana tekee hywän waikutuksen.

Rakas lapsuuden ystäwä ja leikkitowerini!

Sinä olet kyllä lukenut sanomalehdistä, että sinulle pitää annettaman ruumiinrangaistusta. Mutta, sitä et woi ajatella miten suuren waikutuksen se on tehnyt minuun. Muistan aiwan selwästi ajan, jolloin me lapsena leikimme yhdessä, silloin olit kaikissa suhteissa minua etewämpi kadehdinkin sinua sentähden tawattomasti.

Minä asuin katurakennuksessa, sinä pihanperällä. Minulla oli wanhemmat ja sirat, lämpimät waatteet, hywä koulu ja ruoka. Äidilläsi ei ollut isää sinulle, toisina aikoina ei ruokaakaan. Hän oli turjan näköinen. Epäilen hänen juoneenkin. Sillä ei ollut hanskaa istua lakkaamattoman kuihduttawan ompelusen ääressä.

Muistatko wielä kun kerran oli sirkus kaupungissa ja me päätimme kumpikin warastaa kruunun sisäänpääsymaksuksi. Minä warastin isältäni, sinä heinämieheltä, jolla olit juoksupoikana. Minun ritokseni oli suurempi, sillä isä oli hywä minulle ja olisin woinut saada kruunun ilmankin, jos waan olisin sitä pyytänyt. Heinämiehellä oli tapana pitkää sinua, että koskaan ollut pääsyt sirkukseen tai muuhun huwitilaisuuteen.

Rikoksemme tuliwat ilmi. Minun osatseni tuli nuhteita ja rakkaudesta helliä waroituksia, sitäpaitse sain rahaa, etten toiste joutuisi kiusaukseen. Sinut taasen hakkasi heinämies miltei taiwoksiin ja ajoi wielä pois paikastasikin; senjälkeen löi äitisi sinua minkä jaksoi, hätyyttipä weillä poliisillakin. Isäsikin kielsi minua seurustelemasta kanssasi.

Me tapasimme toisemme luonnollisesti kuitenkin, sillä pidin paljon sinusta.

KELLOT, KORJAUKSET JA SILMÄLASIT HALVIMMALLA.
PARHAITA SVEITSILÄISIÄ KELLOJA HALVIMMALLA. HERÄTTÄJIÄ 5:50, JOUSI 2:25, LASI 60 PENNIÄ
AXEL JOHANSSON
I. MEIKINK. 3, PIHARAKENNUS
TELEFONI 2419.

osaston jäsenkortilla warustettuja työntekijöitä. Uudet palkkalistat tulewat käytäntöön otettawiksi t. k. 15 p. alkaen ja pysywät nömät woimassa yhden wuoden ajan.

Raitiotien lakon johdosta.

Tuo paljon mielenkiintoa osakseen saanut raitiotien waunumiesten lakko kestää yhä. Lauantaina pitämässään kokouksessa päättiwät he wiedä pois yhtiön nutut ja napit jo samana iltana klo 6, ja niin tapahtuikin. Jo klo 6 aikaan seisoi taaja miesjoukko yhtiön konttorin edustalla Rosanwillan alueella. Winha pakkaswihuri wiilloi siinä miesten kaswoja ja nipisteli korwanlehtiä, mutta miehet oliwat tyyneet ja kylmät, melkein wihuriakin kylmemmät, waikka sekin nyt ensi kerta pyrki näyttämään ankaruuttaan ja muistuttamaan tälle leiwänpalastaan taistelewalle mieskoukolle, että tässä on leikki kaukana. Mutta he eiwät epäilleet. Kunnioitusta herättäwällä kylmäwerisyydellä, heittiwät he jokainen wuoron perään tuon monenkin jo toista kymmentä wuotta kantamansa nutun, wastaanottawan wahtimestarin tiskille, ja ottiwat wastaan erotodistuksensa, jotka walmiiksi kirjoitettuna ja kaikki ruotkielisiä ulos jaettiin. Suomalaisille kuitenkin luwattiin se maanantaina klo 12 waihtaa suomenkielisiin jos niin haluawat. Haudanhiljaisuutta tässä toimituksessa häiritsi ainoastaan konttorineidin kimakat nimenhuudot ja yhden ja toisen asianomaisen säwyisä muistutus ja myöhempään erään uuden paikanhakian esiintyminen näyttämölle tawallista kurjemmalla paikanhakutuulella, luultawasti näyttääkseen uutta mahtia näille hiljaisesti poistuwille.

Tällä kertaa hän kuitenkin sai paikan heti ja wapaan asunnon järjestyksenpitäjän toimesta. Mutta tämä se oli nyt wasta ensimäinen. Mitä kuuluu perästä, sen arwaa jo siitäkin kun yhtiön kontorista on jo aikaa ilmotettu, että miehiä on tarpeeksi. Sanotaan: kyllä nyt miehiä saa; rannat on jääsfä, maalta tulwaa toisia ja työnwälitystoimistossakin on monta sataa ilmotettuna. Mutta mitenkä silloin käy yhtiön johtokunnan „nootin" joka kuuluu entisille miehistölle, että wasta sitte parannetaan asemaa miehistölle jahka waatimuksiakin on lisätty. Mutta lisätäänkö nyt waatimuksia semmoisille, joista työnwälitystoimistokin joku aika sitten antoi semmoisen lausunnon, että työtönnä owat ainoastaan ne, jotka eiwät ole mihinkään muuhun työhön tottuneet kuin maantyöhön ja ulkotöihin, eiwätkä siis kykene mitään muuta toimittamaan.

Että taas mitään siwistystä omaawat ja suurien waatimusten lisäämistä sietäwät miehet, eiwät tässä tilassa ollen, antaudu yhtiön palwelukseen, se on itsestään selwää. Ja se myöskin, että kuluu pitkä aika ennenkun yhtiöllä on edes entisen weroinen miehistö, paremmasta ei puhettakaan. Sitsi se saa jo monet rettelöt ja monet wahingonkorwaukset ja sakon suorittaa.

Päästä nyt ensiksi wähimpäänkään alkuun, kestää ainakin 14 päiwää siitä päiwästä alkaen jolloin ensimäisiä alotettiin opettaa. Jos nimittäin pitää paikkansa se määräys mikä oppilaalla on harjotusaikaan katsoen kuljettajaksi walmistuakseen. Ja mitäpä syytä sen lyhentämiseen olisikaan, sillä onhan se jo yleisön turwallisuuteenkin nähden, wiranomaisten täysi welwollisuus waatia edes kuitenkin täysi harjotusaika, ennenkun lasketaan yleisön turwallisuus heidän waraansa. Tokkopa sekään lie riittäwä aika esim. maalaispojallekin, joka kaupunkiin tullessaan ja raitiowaunun nähdessään kädet ristissä tuumii: „Suuret owat Luojan työt!"

Ja onko nyt sekään sanottu, että nyt se walmistetaan semmoinen miehistö, joka ei nuriseisi palkkojen pienuutta. Onhan nyt jo muutamia näistäkin muutamista jäänyt pois ja toisista kertoo huhu, että ei he aiokaan jäädä kauaksi. Saawathan nyt wähän hengenpitimiä 40 pennin tuntipalkalla.

Kurjaa on muutoin rikkurien sakki. Wilusta wäristen koettawat he opetella ajamaan Rosan willasta Arkadiaan ja Arkadiasta Rosan willaan. Jos tässä olisi puhe eläimistä, niin tottatosiaan moni sanoisi, että tuo on kamalaa eläinrääkkäystä.

Tiistaista alkain opetuslinja jatkui jo Arkadian wekseliin saakka, sillä ehdolla että yhtiö palkkaa poliisin joka waunun päälle katsomaan, ettei oteta matkustajia, eikä tehdä putimiehelle liika paljon korjattawaa. Miten kauan tämä liike sitten kannattaa, ei tiedä. Lienee sen tarkotuksena kiristää lakkolaisia wiimeiseen saakka, joilla monellakin lienee hätä käsissä jos ei pikaista apua saada.

Lakkopettureita ei ole wielä ilmestynyt. Erittäinkin kunnian ansaitsewat lakkolaiset, ei ainoastaan erinomaisen tyyneellä ja hiljaisella käytöksellään, waan myöskin ehdottomalla raittiudellaan jota he owat noudattaneet koko ajan.

K.

— **Kaupungin sairaaloissa** oli tammik. 31 helmik. 6 p:n wälisellä wiikolla sairasten luku keskimäärin päiwässä:

Marian sairaalan sisätautiosastolla 130, (warsinaisia sairaspaikkoja 131), kirurgisella osastolla 35 (warsinaisia sairaspaikkoja 30), kulkutautiosastolla 24, (niistä 0 tulirokkoa, 0 kurkkumätää ja 0 tuhkarokkoa sairastawia ja 0 tarkastuksen alaista) (warsinaisia sairaspaikkoja 50), tilapäisessä sairaalassa entisessä tullitalossa 0 (warsinaisia paikkoja 20) sekä Sörnäisten sairastuwassa 11 (warsinaisia sairasp. 12), yhteensä 200.

— **Sairaussuhteet Helsingissä.** Tammik. 31 helmik. 6 p. wälisellä wiikolla ilmoitettiin seuraawat uudet taudinkohtaukset kaupungissa (numerot sulkujen sisällä merkitsewät taudinkohtausten lukua edellisellä wiikolla):

tuhkarokkoa	4,	(9)
tulirokkoa	—,	(2)
isorokkoa	—,	(—)
wihurirokkoa	2,	(—)
wesirokkoa	6,	(8)
suolityfusta	—,	(2)
toisintotyfusta	—,	(—)
wilutautia	—,	(—)
influensaa	73,	(61)
waihtelewaa kuumetta	4,	(4)
lapsiwuodekuumetta	—,	(—)
ruusua	2,	(2)
jäykkäkouristusta	6,	(7)
niwelleiniä	—,	(—)
leiniä	—,	(—)
punatautia	—,	(—)
kotimaista koleraa	—,	(—)
aasialaista koleraa	—,	(—)
sikotautia	10,	(16)
hinkua	5,	(7)
kurkkutautia	36,	(62)
kurkkumätää	—,	(2)
kuristustautia	—,	(—)
keuhkokatarria	184,	(173)
keuhkotulehdusta	9,	(6)
keuhkopussin tulehdusta	1,	(4)
aiwokalwon tulehdusta	—,	(—)
watsa- ja suolikatarria	60,	(63)
watsakalwon tulehdusta	11,	(8)
kuppatautia	6,	(3)
Yhteensä	420*)	(439)

* Niistä 156 alueläkärien ilmoittamia.

— **Kuolewaisuus Helsingissä.** Tammik. 31 helmik. 6 p. wälisellä wiikolla on kaupungissa kuollut 29 henkeä. Kuolleista oli 5 alle puolen wuoden, 2 ijältään puolen ja koko wuoden, 1 1—5 wuoden wälillä. Keuhkotautiin ja muihin tuberkelitauteihin kuoli 9, keuhkotulehdukseen 2, muihin tarttuwiin tauteihin 1, nim. tuhkarokkoon 1, hinkuun 1, ruusuun 0, suolityfukseen 0, influensaan 0, werenmyrkytykseen 0 ja kouristustautiin 0, lapsiwuodekuumeeseen 1, punatautiin 0, kaulamätään 0. Watsa- ja suolikatarriin kuoli 3 niistä 2 lasta alle 1 wuoden, murhaamalla itsensä 0, tuntemattomasta tai muuten ilmoittamattomasta syystä 1 henkilö.

Koko wuoteen werraten oli kuolewaisuus 14,3 henkeä 1,000 asukkaalle.

Pikku uutisia.

— 30 asteen pakkanen oli Töysässä eilis-aamuna.

*

— Huomautus. Eilinen uutisemme „eräästä työwäen liikkeestä" ei tarkoittanut Kooperatiiwistä Työwäen kauppa ja teollisuusosakeyhtiötä.

*

— Markan ansaitsi mielestään hywinkin helpolla eräs Hollolan renki, joka paljain jaloin ja päin ainoastaan paita ja alushousut yllä meni puolentoista kilometrin päässä olewalta suolta multtaa hakemaan. Mutta oli wielä suurinmaksi osaksi jäämätaa. Isäntä oli luwannut rengilleen kokonaisen markan ylimääräistä palkkaa, jos tämä noin wähissä tamineissa suorittaisi mainitun työn. Renki sai kun saitin markan, mutta taitaapa se markka wielä mennäkin, jos joutun sairastamaan. Lujassa on raha rengillä.

*

— „Waatteista juhlittiin, waan ei Runebergin satawuotisesta päiwästä!" Niinkuin jokainen tietänee, wietettiin Turussakin Runebergin juhlaa suurilla juhlallisuuksilla. Kansakouluissakin oli oppilaille myönnetty se päiwä wapautta; aamulla sentään kokoonnuttiin juhlimaan. Kun sitte kaikki oliwat kouluhuoneessa sisällä (eräässä kansakoulussa täällä) ja piti alettaman juhlimaan, alkoi opettajatar, L. Enroth, pitämään juhlan alkurukousta, joka kuuluu näin: „Tulette tänne, eikä teillä sentään ole juhlawaatteita päällänne; haisewatkin niinkuin mitäkin, kun ne teidän päällänne aina owat. Eikö teidän äideillännekään ole sen wertaa järkeä, ettei tänne sowi tuollaisilla waatteilla tulla!" Komensi sitte erään tytön, jota oli „kyyrätty" sekä ulkoa että sisältä, aukaisemaan ikkunia, ja tuumi, että huone haisee. Joku uskaliaampi joukosta, joka käsitti että se nuhde koski häntäkin, wastasi: „Mistä niitä ottaa sitte ja pukee päälleen, kun ei niitä ollenkaan olekkaan". — Näin alkoi juhla ja sen jälkeen alettiin sentään juhlimaan tawallisen ohjelman mukaan. — Niin sitä köyhiä solwataan ja sätitään köyhyyden tähden jo — lapsinakin! — Kiitos opettajattarelle, että kylwää nurjaa mielialaa ja tyytymättömyyttä ihmistaimiin jo niin warhaisessa lapsuudessa! Sillä eihän lasten waatteiden huoneus ole heidän oma syynsä. He käywät huonommissa kuin parempiosaiset sentähden, että owat luokkayhteiskunnan polkemia. — L. S. T.

*

— Oikaisu. Toissapäiwänä kerroimme Hufwudstadsbladin mukaan nuntiokeijän sowittelukomitean puheenjohtajana olewan hra A. Torniaisen joka tieto kumminkin on wäärä, sillä Torniainen ei ole koko komiteassa.

Huwesta tänään:

Sirkus klo 8 i. p.

— **Hiihtokilpailut** toimeenpantiin wiime kuun 31 päiwänä Sutenalaaren edustalla Warkaudessa. Osanottajina oli miehiä sekä naisia.

Miehet hiihtiwät 8 km matkan, ja jaettiin siinä neljä palkintoa: ensi palk. 8: —, toinen 6: —, kolmas 4: — ja neljäs 2: —.

Ensi palkinnon sai Abl. Janhunen, ennätys 38 m., toisen Oskar Lintunen, ennätys 38 m. 30 s., kolmannen Elias Lintunen, ennätys 40 m., neljännen Viktor Lintunen, ennätys 41 minuuttia.

Naiset hiihti 2 km matkan, ja jaettiin 3 palkintoa, joista 1:nen 2: —, 2:nen 1: 50 ja 3:mas 1: —.

1:sen sai uti Maria Tolwainen, ennätys 11 m. 15 s., 2:sen uti Maria Hypén, ennätys 11 m. 20 s., 3:nen uti Ida Särkki, ennätys 11 m. 30 s.

— **Työn ja leiwän puutetta** yhäkin kuuluwammin aletaan walitella rautatietyömiesten kesken Parikkalassa pitkin Elisenwaaran—Sawonlinnan ratasuunnan wartta. Kun tammikuun alussa sanomalehdissä kerrottiin rakennustöiden Elisenwaaran—Sawonlinnan radalla jo w. k. lopussa alkawan, alkoi tänne joukolla tulwia työwäkeä kaikilta ilman suunnilta, toiwolla päästä käsiksi työhön ja leipään. Mutta toiweet pettiwätkin. Saatiin nim. tieto, että töitä ei aletaktaan ennen ensi syksyä — ja työwäki jäi työttömäksi. Talolliset eiwät tarwitse wieraita työwoimia, kun itsekkin tekewät wieraita työtä, rahtia. Tehdas y. m. työpaikat owat jo entuudestaan täytetty työwäellä ja niin muodoin ei saa työtä mistään. Kun entiset warat owat useammalla, perheellisillä semminkin, lopussa, niin ei tietysti saa leipääkään. Siksipä onkin usean työläisraukan täytynyt pyytää ruokaa y. m. wälttämättömiä tarpeita — ilmaiseksi.

Pikaista parannusta waatisi rautatietyöläisien asema Elisenwaaran—Sawonlinnan ratasuunnan warsilla. Sillä jos olosuhteet yhäkin kireämmälle kiristywät, woi olla seurauksena rikokset, warkaudet, y. m. s. — Sentähden tulisi jollakin tawoin ruweta pikaisiin toimenpiteisiin työläisille työn ja leiwän saantia warten. — Wiip.

— **Kaksi kuukautta erillään muusta maailmasta** owat Lawansaaren ja Seiskarin asukkaat saaneet olla jääesteitten takia. Joulukuun 9 p:nä meni näet posti wiimeisen kerran Koiwistolta ja eiliseen saakka oli heiltä yhteys mantereen kanssa kokonaan katkaistu. — Toissapäiwänä saapuiwat ensimmäiset hewosmiehet Lawansaarelta Koiwiston kirkolle ja kertoiwat he jään Suomenlahdella olewan wielä hywin heikon. Paikottain oli se waan 5—6 tuuman paksuista.

Kuwaawana esimerkkinä siitä, mitä 2 kuukaudenkin erillään olo muusta maailmasta woi saaristolaisiin waikuttaa, mainittakoon että Lawansaarelaiset owat toista kuukautta saaneet olla ilman pappia, kun semmoinen heiliä tämän wuoden alkupäiwinä kuoli. Samoin on myös heidän pappinsa ollut koko tämän ajan hautaan siunaamatta. Nyt mantereelle saapuneet lawansaarelaiset ryhtywät toimenpiteihin papin saamiseksi saarellensa. — K.

— **Ruunebergin juhlan** wietto Oulussa oli kerrassaan wähäisiä, sen suhteen kun siitä muualla maassamme on juhlittu. Olihan waan kouluissa lupa ja niissä lienee koululaisille toimeenpantu pienlä muistojuhlia, sitten oli walaistuna ikkunat keskikaupungilla, joissa jossakin huomasi Runebergin muotokuwan. Illalla sitten oli perheiltama työwäenyhdistyksen jäsenillä. Tänne niitä nyt kertyi paraasta päästä kansalaisia ylä- ja alaluokasta juhlimaan tuwan täydeltä. Muuta täällä ei ollut eikä toimeenpantu oltukaan yleisempää muistohetkeä J. L. Runebergin 100-wuotiselle syntymäpäiwälle.

— **Oluenmyyntikielto.** Waasan läänin kuwernööri on t. k. 3 p:nä antamallaan päätöksellä kieltänyt oluen myynnin Woltin oluttehtaolla Alahärmän pitäjässä Mikkeli-maanantaina, palwelijain wapaawiikolla, käräjäin aikana, joulu- uudenwuoden- ja loppiaisaattoina, päsiäis- helluntai- ja juhannuslauwantaina sekä kilpa-ajopäiwinä, jos sellaisia sattuisi Woltin oluttehtaan läheisyydessä olemaan. — Waasa.

— **Puhuja- ja keskustelu-seuraa** walmistellaan raittiusyhdistys Walon keskuuteen. Walo näyttää omistawan kaikki ne työtawat, joita työwäenyhdistykset käyttäwät. Se onkin hywä, että yksikin raittiusyhdistys edes alkaa „ajan hihnasta" wetää. Walo awasi äkkiä portit wanhoillisesta raittiustyöstä wapaammalle hengelle. Työwäen puolueeseen liittyminen oli niin yksimielinen, ettei yhtään wastustajaa ollut, seikka joka selwästi osotti, että jäsenet käsittäwät, ettei raittiustyö yksistään oloja paranna.

— **Warkauden Työwäenyhdistys** toimeenpani yleisen käwelyretken sunnuntaina t. k. 7 p:nä. Kokoonnuttiin klo 2 tienoissa Joutenlahden jäälle josta sitten lähdettiin järjestyneissä riweissä ensin kanawalle, ja siitä läpi Warkauden tehdaslylän Kaukolaan. Joukossa oli miestä ja naista, wanhaa ja nuorta — 400—500 paikoille. Ruukinherrat, jotka jo luuliwat yhdistyksestä hengen nujertaneensa, katseliwat kulkuetta naama ikkunassa suu ammollaan, silmät selällään kauhusta, pelkoa ilmaisten, sillä kaikista wastuksista huolimatta, tuo yhdistys waan elää paikkakunnalla ja jonka tappamiseksi he oliwat kaikki keinonsa koettaneet. Eräs siwistynyt neiti S—n oli joku päiwä aikasemmin eräälle rouwalle tiellä haastellut, jonka sattui siiwukkijat kuulemaan:

— No nyt siitä wihdoinkin päästiin.

— Mistä?

— Tuosta työwäenyhdistyksestä, oli neiti wastannut.

Tästä jo arwaa, mikä tunne waltasi, kun yhdistyksen jäsenet liki puolen tuhatta lukuisana joukkona käwelimät läpi ruukin. Matkan päähän päästyä lauleli ja soitteli oma kööri. Lopuksi nuoriso pisti tanssiksi. Wasta illalla klo 9 tienoissa, wirkistynein mielin palattiin kotiin, wakuutettuna siitä, että meidän joukkomme kaswaa, riwimme laajenee ja taajenee joka päiwä. Ei mitkään wastustajamme wainot ja sorrot, eikä parjaukset woi meidän aatteemme woittokulkuetta kukistaa. Waiwoista me saamme uutta intoa ja taisteluissamme saawuttamamme kokemus on paras opastajamme wastaisissa pyrkimyksissämme.

Wahlin orjiksi itsensä myyneet katseliwat kulkuetta wesissä silmin, kun he oliwat komennetut komeroihinsa joiden ikkunoista he toisten wapaudensankarien joukkokulkuetta katseliwat, kuin wankikomeroista. Mutta kerran on aika tulewa, jolloin ne sieltä, kielloista huolimatta lähtewät enemmän yksimielisinä kuin nyt, ja yhtywät toisten woittokulkueeseen. Kun tieto ja walistus lewiää, niin silloin päiwä koittaa, jolloin uykyisetkin Wahlin rikkurit rientäwät riwiimme, täyttäwät paikkansa, johon me heitä nyt turhaan wartoomme.

Tehkäämme työtä! Lewittäkäämme waloa ja walistusta! Työwäen kirjallisuutta ja sanomalehtiä heille saatawa luettawaksi. Menkäämme heidän luoksensa, puhukaamme heille, kuin tuttawalleen, ja kun niin teemme, niin ei kauwan kestä, ennenkuin he owat meidän joukossamme, jotka wielä puuttuwat. Siitä olen minä warma!

—ll—.

Kellokoskelta.

Työwäenyhdistystä ei täällä wielä ole. Työwäen osuuskauppa sitä wastoin on, mutta sekin uinu wielä kapalossaan. Säännöt eiwät wielä ole saapuneet, waikka jo aikoja sitten owat saaneet asianomaisen wahwistuksen. Mikä ihme niitä pidättänee? Myymälän sisustushommissa kumminkin ollaan kuumeentapaisella kiireellä. Kun yhteinen myymälämme saadaan siihen kuntoon, että siitä woidaan ruweta tawaraa myymään, niin arwattawasti Kellokosken ympäristöllä asuwa työwäki ymmärtää tehdä siellä ostoksensa.

Aili.

Oulunkylästä.

Tämä kylä, joka jo asukastukunsa suhteen wetää wertoja pienille kaupungeille ja on waan muutaman kilometrin päässä Helsingistä, osottautuu kuitenkin hywin wälinpitämättömäksi aikamme riennoille. Tosin on täällä wapaaehtoinen palokunta ja lienee jonkinlainen raittiusseuran tapainenkin olemassa, mutta warsinaisen työwäen toimet owat aiwan hujanhajan. Tämä on kummeksittawa seikka wielä sen suhteen, että paikkakunnalle kuitenkin lewiää Työmiestä useita kymmeniä numeroita, ja wielä tiedetään täällä asuwan useita asian käsittäwiä henkilöitäkin. Tämä ei siis osota suinkaan muuta kuin wälinpitämättömyyttä. Eihän sowi pitää minään sanottawana edistyksenä sitä, että saadaan katsella uljaita huwiloita kohoawan yhden toisensa rinnalle. Tawantakaiset nurkkatanssit eiwät liioin ole suurestikaan „ylösrakentawaisia", henkisiin harrastuksiin katsoen, sillä kokemus on osottanut, että oulunkyläläisillekin parempi rawinto on terwetullutta.

Usea walittaa sitä seikkaa, että sanomalehtiä ei kanneta kotiin Oulunkylässä, kuten esim. tehdään Hermannissa ja Toukolassa aina Wanhaankaupunkiin asti. Se on oma syymme. Täällä on satoja työmiesperheitä, jotka jokainen kykenee tilaamaan itselleen lehden. Sellaisia poikia löytyy myös täällä kymmensiä, jotka suostuisiwat lehteä kantamaan. Kun tilaamme kaikki lehteämme, edes parisen sataa numeroa, on warmaan uskottawaa, että sitä otetaan jokin kylämme poika kantamaan, ja niin tulee se kotiin ilman suurempia mutkia. Ei siis muuta kuin tilaamaan itse ja kehottamaan toista tekemään samoin. Silloin on siitä pulmasta päästy.

T.

Wenäläiset lehdet.

Wenäjän ja Japanin maasotawoimat.

Julukuussa julaistun lyhyen luettolon mukaan oli Kaukaisen Idän käskynhaltijakunnan rajojen sisäpuolella kaikkiaan 36 tarkkampuja- ja jalkawäkirykmenttiä, 4 reserwirykmenttiä, 9 sapöörі- ja rautatiepataljoonaa — yhteensä noin 100 pataljoonaa, $8^1/_2$ rykmenttiä ratsuwäkeä ja 24 patteria tykkiwäkeä.

Mitä taas Japanin armeijaan tulee, lasketaan Japanin woiwan asettaa jalkeille kaikkiaan noin 400 tuh. henkeä ja 1,138 tykkiä. Armeijan korkein hallinto on keskitetty sotaministeriöön, jonka päällikkö on sotaministeri, kenraali Terantshi, apunaan pääesikunnan päällikkönä sekä teknillisen ja taloudellisen osaston päällikkö. Sotaministeriö jakaantuu wiiteen eri osastoon, joissa työskentelee noin 800 henkeä, puolekst sotilaita, toiseksi siwiilimiehiä. Armeijan ylipäälliköstä on kenttämarsalkka (Taise).

Armeijan uudestajärjestämisen jälkeen owat japanilaiset käyneet neljä sotaa: Formosan retkikunta w. 1875, Satsumin kapinan kukistaminen w. 1876—77 sekä sodat Kiinan kanssa w. 1895—96 ja 1900—1901.

Wenäjän woimien komentajana kaukaisen Idän käskynhaltijana on kenraalimajuri Aleksejew ja esikunnan päällikkönä kenraalimajuri Flug. Laiwastossa on wanhemmat lippupäällikät wara-amiraali Stark ja kontraamiraali Stackelberg; käskynhaltijan wäliaikaisen merisotilasesikunnan päällikkö, kontreaamiraali Witheft; Wladiwostokin sataman komentaja, kontreamiraali Haupt. — Kaukaiseen itään matkalla olewan eskaaderiosaston päällikkönä on kontreamiraali Wirenius.

Mainita sopiee tämän yhteydessä, että wara-amiraali Stark ja kontreamiraali Wirenius owat syntyperältään suomalaisia.

Punanen risti on ryhtynyt tarmokkaihin toimiin lyötyjä haawoja sitomaan. Wiime maanantaina oli punasen ristin kokous Pietarissa ja asetettiin erityinen komitea, jonka on annettawa lausuntonsa yleiselle kokoukselle t. k. 10 p:nä. Idän käskynhaltija on lausunut toiwomuksena, että järjestettäisiin Port Arturissa ankuroituun höyrylaiwaan „Mongolia" sairala 300 sotamiehelle ja 28 upseerille. Punanen risti ryhtyi heti toimiin laatäri- ja haawurlosaston järjestämiseksi mainittua tarkoitusta warten.

Sen ohessa päätettiin kehottaa kaikkia yhdistyksen alaisia laupeudensisarlittoja warustamaan kukin lääkintöosastoja, jotka owat warustetut tarpeellisilla aineksilla 200 wuoteen sairaaloita warten.

Punasen ristin yhlihallituksen yhteydessä alkamat nätiä pawuwä kurssit

Ilmoituksia maaseuduilta.

Viipurin Puuseppäin a. os.
kokous
t. k. 14 p. klo $^1/_2$11 e. pp.
Johtokunta $^1/_2$10 Huom.! Hyväksyttävänä lakko ja työnsulku, rahaston säännöt.
Puheenjohtaja.

Porvoon Työv. yhd.
Vuosikokous
on helmik. 21 p. klo puoli 4 i. p.
Huom.! Vaalit y. m.

Työmies-lehden tilauksia
vastaan ottaa Terijoella
Vilho Savolainen.

Sinä olit wiisas, riwpeä ja hywä toweri. Sinä et lyönyt koskaan niitä, jotka oliwat sinua pienemmät; kun joskus annoin sinulle omenan, jaoit sinä sen aina pikku-siskosi kanssa, jolla ei ollut samaisä kuin sinulla ja josta tiedettiin yhtäwähän kuin minunkin isästäni.

Sittemmin oli sinulla wielä jotain juttuja koulussa, josta tulit aukarasti rangaistuksi, ja sen päiwän jälkeen pitiwät opettajat sinua parantumattomana. Olihan tosin minullakin ikäwyyksiä, jotain niin huonoa, etten tahdo kertoa sitä; isäni selwitti kuitenkin asian ja opettajatkin oliwat awullisia joten pääsin — siitä onnellisesti suoriutumaan. Muistan miten, silloin ajattelin, miksi ei sinulla ollut isää, joka olisi auttanut sinua.

Kului pitemmän aikaa, ettemme tawanneet toisiamme. Toisinaan sentään sain kuulla jonkun uutisen sinusta, myöhemmin tapasimme toisemme sotawäessä. Silloin olit sinä jo luisunut hiukan kaltewalle pinnalle. Sinulla ei ollut mitään paikkaa, johon olisit woinut pistäytyä, sensijaan minä käwin teatterissa tai kesteissä, joka kerta kun waan sain yölomaa.

Minä suoritin tutkinnon, sain morsiamen, wiran ja menin naimisiin. Sinulla oli rakastettusi ennenkuin minulla, waan ett woinut mennä hänen kanssaan naimisiin. Te saitte kaksi lasta, sinä wuonna, kun oli ankara talwi, eikä teillä ollut ruokaa, warastit sinä ja jouduit wankilaan. Kun pääsit wapaaksi, menitte te naimisiin, mutta silloin alkoi suuri työlakko, ja sinä otit towerittesi kanssa osaa siihen. — Waimosi karkasi lapset otettiin köyhäintaloon ja eräänä iltana ollessasi humalassa kähmäsit sinä wähän poliisia, jotka telkesiwät sinut taasen joksikin aikaa.

Sen koomin en ole kuullut sinusta mitään, ennenkuin tässä yhteenä päiwänä luin sanomalehdestä, siitä olit häippyttänyt rauhallista miestä, joka et edes tuntenut, lyömällä häneltä pään puhki. Minulle on sitäwastoin käynyt kaikki hywin, minulla on onnellinen koti, terweys ja hywä toimeentulo.

Niin, nyt pitää sinun niinmuodoin saada ruumiinrangaistusta.

Oa tottatosiaankin kummallista ajatella tätä wanha ystäwäni, sillä sinä olit kunnon poika, sen sanan. Olen wakuutettu, jos olisit syntynyt katurakennuksessa, olisi sinusta tullut Sjaelandin piispa tai oikeusministeri, semmoinen pää kuin sinulla oli. Eikä ole warma, miten minua olisi käynyt, jos olisin ollut sijassasi.

Tämä ei luonnollisesti olemuuta kuin ihanteellista sanatulwaa, joka lähtee minusta tänään, kun olen syönyt maukasta ruokaa päiwällisekst ja istuskelen tässä puhaltain haikuja hawannastani.

Niin . . . minä olin osallisena ensimäisessä rikoksessasi . . . kun oikein ajattelen, olen muistawani, että olinkin minä, joka keksein ajatuksen kruunun warastamisesta.

Mutta eihän tähän asiaan woi mitään tehdä.

Sentähden ettemme woi käsittää, miksi sinä hyökkäät rauhallisen miehen kimppuun ja lyöt puhki hänen päänsä. Ja me woimme silloin, jos ei Jumala anna ruumiinrangaistusta, Sjaelannin piispalle tai oikeusministerille.

Mutta, kuten sanottu — sinä ymmärrät kyllä . . . ettei se ole ensinkään hauskaa minulle tämä. Sillä sinä olit reipas ja oiwa poika, ja oikeastaan paljon parempi kuin minä.

Sinulle uskollinen
Carl Ewald.

Kaukaiseen Itään lähtewien lääkärien wahwistamista warten sotakirurgiassa. Halukkaina lähtemään sotanäyttämölle on ylihallitukselle jo ilmottanut suuri joukko lääkärejä, haawureja ja laupeudensisaria.

Kuten Moskowasta lennätetään Pietarin lehdille, on Moskowan läänin aatelin edustajilla ja walio miehillä ollut tiistaina ylimääräinen kokous, jossa keskusteltiin sotatapahtumista. Moskowan kaupunginwaltuustolla oli niinikään tiistaina kokous, jossa päätettiin käyttää 1 milj. ruplaa armeijan ja laiwaston tarpeisiin, ennen muita sairaita ja haawottuneita warten, sekä perustaa erityinen rahasto Kaukaiseen Itään lähtewien henkilöiden perheiden awustamista warten. — Arwopaperien hinnat pörssissä owat tawattomasti alenneet.

Pietarin kaupunginwaltuuston jäsenien keskuudessa on nostettu kysymys erityisen terweydenhoito-osaston perustamisesta kaupungin kustannuksella ja sen lähettämisestä sotanäyttämölle.

Kaukaiseen Itään matkustaa Pietarista joka päiwä ylempiä ja alempia laiwaston upseereja, lääkärejä, haawureja, laupeudensisaria ja rautatiepalwelijoita. Sotilaslääketieteellisen akatemian kirjoissa olewista lääkäreistä on arwan kautta 20 määrätty lähtemään sotanäyttämölle. Punanen risti toimii sekin tawattoman tarmokkaasti terweydenhoidannollisten osastojen warustamiseksi.

Yksityisten tietojen mukaan tapahtui Koreassa yhteentörmäys wenäläisten ja japanilaisten wälillä jo päiwää ennen kun diplomaattiset wälit keskeytettiin.

Katsoen Transbaikalin radan rajoitettuun kuljetuskykyisyyteen ja nykyään sillä wallitsewaan tawattomaan liikenteeseen, on kulkulaitosministeri antanut määräyksen pikajunien luwun wähentämisestä Irkutskin ja Mandshurian asemain wälillä.

Port-Arthuria pommitettu.

Japanilaiset häwinneet.

Pietarista, helmik. 10 p:nä. Port-Arthurista tullut sähköseanoma kertoo eilen että Japanin laiwasto pommitti Port-Arthuria. Pommitus kesti 25 minuuttia. Japanilaiset karkotettiin ja yksi risteilijä upotettiin. Wenäläisten tappio mitätön. Naiset ja lapset kiirehtiwät Port-Arthurista.

Kirjallisuutta ja taidetta.

— **Kansallisteatterissa** on huomisiltana taasen uutuus. Näytellään Stefan Philipsin 5 näytöksinen 7 kuwaelmanen murhenäytelmä „Paola ja Francesca".

Ulkomaalta.

— **Kokoontumisoikeus pohjois-Sleswigissä.** Wiime perjantaina oli Saksan waltiopäiwillä esillä sisäasainministerin budgeti. Samalla keskusteltiin Tanskan waltiopäiwämiehen Jensenin pohjois-Sleswigin wäestön puolesta tekemän protestin johdosta. Wiranomaiset menettelewät näet puolueellisesti rajoittaen tanskalaisen wäestön yhdistymis- ja kokoontumiswapauden. Wiranomaisten menettelyllä ei ole mitään rajoja. Maamuiljelysyhdistyksiä kohdellaan kuten poliittisia, jopa sairaanhoitajat tarieukin kokoukset on loukattu. On tehty kaikki tanskalaisten kokoustenpidon estämiseksi, niin että nämä owat olleet pakotettut kokoontumaan taiwasalla tai teltoissa. Wiranomaiset oliwat estäneet kirkonwihkimisenkin tulkiten tekonsa määräysten noudattamiseksi. Puhuja pani jyrkän wastalauseen sitä Preussin lakiehdotusta wastaan, ettei saisi kokouksissa käyttää muuta kuin saksan kieltä. Jos tuo tulisi laiksi, loukkaisi se pahasti Saksan arwokkuutta ja etuja.

Keskustelun asiasta jatketaan.

— **Suuri osa Baltimoren kaupunkia palanut.** Yksityistiedot Hbl. kertowat, että Baltimoren palo kesti 36 tuntia ja paloi koko kauppiasten kaupungin osa. Kaikkiaan 30 korttelia. Palon kautta on 50,000 henkeä joutunut työttömäksi. Wahinko arwioidaan 700 milj. dollariksi. Ainoastaan muutamia ihmisiä haawoittui.

*

Baltimore on Unionin seitsemäs kaupunki järjestyksessä ja oli siellä 1890 434,000 asukasta.

Kaupunki on tawattoman nopeasti kehittynyt ja kaswanut. Se käy selwille seuraawasta. W:na 1726 oli siellä waan muutamia taloja; w:na 1809 oli jo asukkaita 26,000, 1830 — 80,000, 1870 — 267,000 ja 1880 — 332,000 asukasta, joista 54,000 saksalaista ja 53,000 neekeriä.

Kaupunki on muuten neliönmuotoon rakennettu, ympärimitaten 30 km. Muutoin kaupungin eteläpuolella juoksee Patapseojoki. Baltimore on teollisuuskaupunki. Siellä on suurten läheisten manufakturitehtaitten warastopaikat. 1890 oli siellä 5,258 tehdasta, joissa raatoi 83,000 työmiestä ja tuotanto nousi 702 milj. dollarin wuodessa. Tärkeimmät tehtaat owat: 40 ostronien ja hedelmien y. m. konserwitehdasta, 125 pukimotehdasta, 62 metallitehdasto, 350 tupakkatehdasta ja 24 suurteurastushuonetta. Tawaroita wiedään kaupungista 400 milj. markan arwosta ja tuodaan 75 milj. mkan. Kaupungista lähtee 7 rautatielinjaa ja suurimmatkin laiwat pääsewät kaupungin keskuspisiin saakka, joten liike on tawattoman wilkas.

Muutoin on Baltimore Yhdyswaltojen katolisen kirkon keskus. Siellä on paljon kirkkoja. Yliopistokin siellä on jossa opiskelee noin 400—500 nuorukaista.

Kuten yllä olewasta näkyy on kaupunki ollut kukoistawassa tilassa, joten tulen tekemä jälki on hywin kauhea.

— **Wiinan syntiluetteloon** woi lukea seuraawankin: Abreysan, Margon ja Glumbokan kylissä Unkarissa on yli sata henkeä sairaana myrkytyksestä ja osa heistä jo on kuollutkin. Toimitetuissa tutkinnoissa selwisi, että sairauksiin on syynä lyijymyrkytys. Oli näet nautittu wäkewää lyijypitoista palowiinaa. Jotta saataisiin tuo „elämänwesi" woimakkaammaksi, on tapana sikäläisillä palowiinan walmistajilla silata pannujensa sisusseinät lyijyllä, joten walmistekin, wiina, tulee lyijypitoiseksi. Seudun ylituomari on matkustanut paikalle tarkempia tutkimuksia tehdäkseen.

— **Englannin hallitus** sai luottamuslauseen. T. k. 5 p:nä Englannin parlamentin alihuoneessa äänestettäessä hyljättiin 278 äänellä 192 wastaan Roblonin tekemä ehdotus, jonka mukaan hallitukselle olisi pitänyt muistuttaa buurisodan huonon johdon johdosta.

Sotaministeri selitti hallituksen aikowan pyytää enemmän rahoja uuden tykistön hankkimiseksi. Jos tämä pyyntö hywäksyttäisiin saisi Englanti maailman parhaimman tykistön.

Yhdistysten rientoja.

— **Hermannin työwäenyhdistyksen** kokouksessa t. k. 7 p. käsiteltiin m. m. seuraawia asioita:

Luettiin edellisen kokouksen pöytäkirja, joka parilla muistutuksella hywäksyttiin.

Puheenjohtaja luki puoluehallinnon säännöt, jotka hywäksyttiin. Jäsenmaksut puoluehallinnolle päätettiin suorittaa werottamalla jäseniä yli jäsenmaksujen.

Ruotsalaiselle työwäenliitolle päätettiin suorittaa jäsenmaksut samalla perusteella kuin puoluehallinnolle.

Keskusteltiin Hermannin Kansankodin wuokraamisesta yhdistyksen omaan huostaan. Maisteri Salo ilmoitti yhdistyksen saawan sen huoneuston 50 markan kuukausimaksusta. Maisteri Salo kuitenkin ehdotti kuulusteltawaksi nuorisoseuran ja raittiusseuran johtokuntain mielipidettä, jota warten ehdotti johtokuntain yhteistä kokousta. Wilkkaan keskustelun perästä yhdyttiin Maisteri Salon ehdotukseen.

Nuorisoseuran ilmoitettiin olewan aikeessa siirtyä työwäenyhdistyksen kanssa yhteen, joten huoneusto on paras työwäenyhdistyksen wuokrata.

Lukusalin perustamisesta keskusteltiin. Päätettiin perustaa se nuoriso- ja raittiusseurain kanssa yhdessä. Sitä warten walittiin kolmihenkinen komitea. Warat tarkoitukseen päätettiin hankkia siten, että kukin yhdistys myöntää yhden perhe-iltamistansa maksu-iltamaksi, joihin yhdessä walitut komiteat laatiwat ohjelman. Yhdistysten myöntämiä waroja päätettiin käyttää lukusalin hywäksi.

Otettiin kysymys hautausapurenkaan perustamisesta, mutta jätettiin seuraawaan kokoukseen, koska kysymys kaipaa alustuksen.

— **Sörnästen työwäen Kahdennenkymmenennen** hautausapurenkaan perustawa kokous oli Wuorelassa, sunnuntaina t. k. 7 pnä klo 11 a. p.

Johtokuntaan walittiin puheenjohtajaksi W. Kinnari, asuu: Kastrenink. n:o 11; warapuheenjohtajaksi K. R. Borgman, rahastonhoitajaksi Antti Hildén, asuu Itäinen Wiertotie n:o 4, ja pöytäkirjuriksi Joel Wilén, kantomiehiksi K. Kauttonen; W. O. Suomi ja A. Jokipakka.

Tilintarkastajiksi: A. Lindwall, A. Eliasson ja J. Halonen.

Kantomiesten palkkioksi päätettiin 25 penniä niiltä, jotka eiwät tule maksamaan.

— **Walkeakosken työwäenyhdistyksen** kokouksessa t. k. 7 p. walittiin tämän wuoden wirkailijoiksi: tilintarkastajiksi K. Hällström ja T. Wilenius, waratarkastajiksi K. Wirtanen ja P. Selin, huwitoimikunnan lisäjäseniksi O. Helenius, A. Kannisto, Korhonen ja H. Koskinen.

Yhdistykseen päätettiin perustaa lauluseura. Lauluharjoituksia tulisi olemaan joka sunnuntai Walkiakosken seurahuoneella. Lauluseuraa ruupeaa johtamaan kansakoulunopettaja K. Salo.

— **Hallan työwäenyhdistyksen** kuukausikokous pidettiin sunnuntaina t. k. 7 p:nä Hallan W. P. K:n talolla.

Keskusteltiin kirjaston perustamisesta ja päätettiin perustaa kirjasto, johon hankitaan työwäen kirjallisuutta, josta sitten lainataan yhdistyksen jäsenten luettawiksi. Kun kirjain ostamiseen tarwitaan waroja, ehdotettiin wuosiweron korottamista, waan ehdotus hylättiin. Sen sijaan toiwottiin saatawan tarwittawa rahamäärä wapaaehtoisissa lahjoissa. Lahjoja wastaanottamaan walittiin 6-henkinen toimikunta. Keskusteltiin wielä äänioikeusasiasta ja äänioikeusrahaston tarpeellisuudesta.

— **Oulun työwäenyhdistyksen** wuosikokous pidettiin t. k. 7 pnä.

Puheenjohtaja lausui alukst terwehdyssanoja jäsenille sekä mainitsi m. m. että wuosi takaperin pidetyssä wuosikokouksessa kaikkein rohkeimmatkin epäillen katseliwat uuden talon rakennushanketta ja suurin osa piti sitä melkein saawuttamattomana ihanteena. Oli ainoastaan kouran täysi miehiä, jotka eiwät epäilleet tätä, waan uskoiwat ja alkoiwat luottamuksella ja täydellä warmuudella toimiin ja tulokset on nyt jokaisella näkywissä; on tätä nykyä isoin työwäenyhdistyksen talo maassamme.

Tämän jälkeen luki sihteeri K. Kallio wuosikertomuksen yhdistyksen kuluneen wuoden toiminnasta, joka julaistuna

— — — — — — — — — —

Johtokunnalle ei annettu tiliwapautta, syystä kun tilintarkastajat eiwät olleet wielä ehtineet työtänsä toimittaa ja lausuntoaan antaa. Jätettiin ensi kokoukseen.

Puheenjohtajaksi walittiin edelleen J. Kemppainen, warapuheenjohtajaksi A. Helia.

Awoinna ollutta kirjurin tointa ei ollut kukaan hakenut. Julistettiin uudelleen haettawaksi, huomautuksella että tointa seuraa palkka, kohotettuna 80—150 mkaan.

Rahastonhoitajan walitseminen ja palkkion määrääminen jätettiin johtokunnan haltuun.

Taloudenhoitajan walitseminen jätettiin myöskin johonkin seuraawaan kokoukseen, syystä kun se nykyään on yhdistettynä wahtimestarin toimen kanssa.

Tilintarkastajiksi walittiin Konrad Jurwelius ja Juho Salmela, näitten waralle J. Pekkala.

Jäsenmaksuin kantajan wirka ja kannon järjestäminen annettiin johtokunnan tehtäwäksi.

Kirjastojohtokuntaan tuliwat J. Törmä, A. Määttä ja A. Kallio.

Huwitoimikunta kokoonpantiin 9 naisesta ja 5 miehestä.

— **Oulun yleisellä osuuskuntakanpalla** oli kokous maanantaina, joka oli jatkoa w. k. 28 pnä pidetylle kokoukselle. Käsiteltäwäksi otettiin ensiksi kansankeittiön perustaminen. Keskustelussa tuli jyrkkiä wastakkaisia mielipiteitä yhteen sen perustamiseksi ja raukeamiseksi. Lopulta tehtiin päätös ja jätettiin sen pystyttäminen toistaiseksi. Hallitus oli ehdottanut 2,000 mkan wuosipalkan osuuskaupan hoitajalle, joka hywäksyttiinkin myönnettäwäksi.

Sitten tuli kysymys kaupan sääntöjen hywäksymisestä. Tästäpä syntyi riita. Ainoastaan kolme, jotka tahtoiwat erään pykälän määrättäwäksi, joka waatisi kaikkia osuuskaupan jäseniä sitoutumaan rajoitettuun maksuwelwollisuuteen ja kaikki muut tahtoiwat pysyttää pykälän semmoisenaan, joka ei sitoisi ketään, waan olisi rajaton.

Lehtemme lukijoille pyydämme huomauttaa, että aina asioille ja ostoksille lähtiessään katsowat kutka ilmoittawat lehdessämme ja että aina etupäässä pitäwät liike- ja asioimistuttawinaan niitä, jotka siten ilmoittamalla esittäytywät heille palwelustansa tarjoomaan.

Oikeus- ja poliisijuttuja.

— **Tuomittuja.** Helsingin kihlakunnan lakimääräisillä talwitäräjillä t. k. 10 päiwänä tuomittiin Hermanninkaupungista 15 eri henkilöä juopumuksesta, rähinästä, y. m. pienemmistä rikoksista 10—25 markan sakkoihin.

Samoin tuomittiin naimaton nainen Matilda Gabrielin tytär Peltonen luwattomasta wiinan myynnistä, jota hän oli wiime kesänä harjoittanut Hermanin kaupungissa kauppias Eriksonin huwilassa, 100 mk. sakkoihin sekä maksamaan kunnalle 25 mk.

— **Wäkiwallasta poliisia wastaan** tuomittiin Helsingin kihlakunnan lakimääräisillä käräjillä t. k. 10 päiwänä Hermanninkaupungista maalarintyöntekijät Robert Wilhelm Rantasen 210 mk. sakkoihin ja Geord Fridoff Sawoniuksen 120 mk. sakkoihin.

Torihintoja

Helsingissä.

Helmikuun 11 päiwänä 1904.

Ruisleipä, kuiwa metr. leiw. (10 kiloa)	2: 10	—	2: 20
Ruisleipä, puolikuiwa	1: 90	—	2: —
Ruisjauhot, uutis	1: 60	—	1: 80
Kaurat hehtooli	7: —	—	7: 25
Kaurarynnit (5 litraa)	1: 30	—	1: 40
Ohrarynnit „ „	1: 10	—	1: 20
Maltaat metr. leiw.	2: 60	—	2: 80
Herneet wihreät, 5 litr.	1: 30	—	1: 60
„ walkeat, „ „	1: 20	—	1: 30
„ sekaiset, „ „	1: 05	—	1: 10
Perunat	—: 30	—	—: 35
Perunajauhot, kilo	—: 40	—	—: 45
Maito kuorimaton, litra	—: 15	—	—: 17
„ kuorittu „	—: 05	—	—: 07
Wiili 2½ litraa	—: —	—	—: —
Piimä „ „	—: —	—	—: —
Kerma, 5 desilitr.	-: 25	—	—: 35
Woi tuore, kilo	2: 30	—	2: 60
„ ruoka „	2: —	—	2: 20
Juusto, kpl.	—: 25	—	—: 60
Munat, tiu	2: 60	—	3: —
Naudanliha tuore, 10 kg.	6: 50	—	7: —
„ palwattu „ „	11: —	—	12: —
Lampaanliha tuore, „ „	7: 50	—	9: —
„ palw. „ „	12: —	—	13: —
Sianliha tuore, „ „	12: —	—	13: 50
„ palw. „ „	14: —	—	16: —
Wasikka juotettu „ „	7: —	—	10: —
Kanat, kpl.	1: 50	—	2: —
Kananpojat	1: —	—	1: 60
Teeret, pari	2: 50	—	6: 50
Metsot, kpl.	2: —	—	4: —
Pyyt, pari	1: 40	—	2: 20
Jänis, kpl.	1: —	—	1: 50
Spenati, kilo	—: —	—	—: —
Kukkakaali, kpl.	—: 50	—	—: 80
Kupukaali, „	—: 30	—	—: 60
Omenat, 5 litr.	—: —	—	—: —
Puolukat „ „	—: —	—	—: —
Sipulit, kilo	—: 15	—	—: 30
Lohi tuore, kilo	4: —	—	—: —
Hauki „	1: —	—	1: 25
Ahwen „	—: 60	—	—: 80
Lahna „	—: —	—	—: —
Kuha „	—: 90	—	1: 60
Säynäs „	—: 70	—	—: 80
Särki „	—: 30	—	—: 40
Siika „	1: 30	—	2: —
Ankerias „	—: —	—	—: —
Kampela „	1: 50	—	2: —
Silakat „	—: 50	—	—: 90
Siika, suolattu kilo	1: 20	—	1: 80
Lohi, „ „	2: 75	—	3: 50
Lohi, kellari „	4: —	—	5: —
Lahna, suolattu „	1: —	—	1: 10
Hauki, „ „	—: 70	—	—: 80
Kilohaili (laggi)	1: 25	—	1: 50
Mateet tuoreet „	—: 75	—	1: 60
Krawut eläwät, 100:lta	—: —	—	—: —
Krawunliha, kilo	2: 50	—	3: —
Silakat ladotut, 10 kg.	3: —	—	3: 40
„ latomatt. „ „	2: 70	—	3: —
Heinät, nurmi „ „	—: —	—	—: —
„ timotei „ „	—: 45	—	50: —
Halot koiwuset, m. syli	22: —	—	26: —
„ mäntyset „ „	18: —	—	20: —
„ kuusiset „ „	17: 50	—	19: —

Ilmoituksia Helsingin suomalais-ruotsalaisesta seurakunnasta.

Viime viikolla Helsingin suomalais-ruotsalais-seurakunnasta

Aviolittoon kuulutettuja:

Työmies Vilho Heimonen ja neulojatar Ida Vilhelmina Lähde, dosentti, lääket, tohtori Verner Osvald Streng Mikkelistä ja ylioppilas. neiti Helena Emelia Brotherus, rautatievirkamies laillisesti eronnut Johan August Blom Wiipurista ja laill. eronnut vaimo Olga Augusta Blomqvist, viilari Karl Berndt Lindstedt ja neuloja Matilda Hudding, työmies Paul Gustad Ferdinand Gerlach ja tikkaaja Anna Maria Lajunen, räätäli Johannes Kähärä ja n:sy Anna Pietilä, työmies Gustaf Adolf Nyström ja leski Amalia Wilhelmina Lindroos, työmies Julius Jalkanen ja pesijätär Hilda Wirtanen, asemamiestenpäällikkö Richard William Korpela ja n:sy Elisabet Skippari, lämmittäjä Gustaf Artur Ekberg ja n:sy Matilda Kujanpää, työmies Erik Johan Nurminen ja n:sy Gustava Lindberg, tehtaantyömies Wilhelm Aho ja n:sy Severina Reijonen, mallipuuseppä Johan Alexander Persson Koll ja n:sy Selma Wilhelmina Ramstedt, maalari Antti Immonen ja tehtaan työläisnainen Hilda Jalkanen, työmies Kaarle Gustaf Gstafsson ja n:sy Josefina Hakkarainen, ent. palosotilas Kaarlo Luostarinen ja neitsy Fanny Matilda Nyman, räätäli David Vihtori Mäkinen ja työläisnainen Alma Andersson, puutarhuri Viktor Reijonen ja palwelija Hilma Kristina Stenholm, arkkit. Hermann Ernst Heinrich Geselius saksalaisesta seurakunnasta ja laill. eronnut vaimo Matilta Tony Charlotta Gyldén (synt. Saarinen).

Aviolittoon wihittyjä:

Insinööri Gustaf Vilhelm Jansson ja neiti Aleksandra Garbatow (grek.), työmies Anton Viktor Eronen ja palwelija Emma Emoniemi, valaja Heikki Närwänen ja n:sy Maria Langren, maalari Yrjö Pilvi (Tarkkonen) ja n:sy Aina Sirén, wirkatalonwuokralainen Arvid Benjamin Ax Helsingin pitäjästä ja n:sy Edla Mäkinen, talonmies Viktor Korkeamäki ja palwelija Amanda Sofia Helenius, soittotaiteilija Karl Nikolai Hellman ja neitsy Amanda Aurora Wink, insin. Viktor Rafael Schauman ja lääkärintytär neiti Estrid Anna Augusta Collander, monttööri Evald Essian Bärlund ja neiti Wilhelmina Willman, puutarhuri Johan Emil Engman Heinolasta ja neitsy Wilhelmina Koponen, herra Hugo Charpentier Hauhosta ja apteekarintytär, neiti Hilja Karin Montell, kivityöntekijä Johan Viktor Simolin ja neitsy Johanna Gustava Lepistö, maalari, leski Teuvo Ferdinand Koskelo ja neiti Elina Wilhelmina Penttilä, kauppias David Immanuel Anckar ja neiti Johanna Wilhelmina Häll, valuri Joonas Karilainen Waasasta ja neitsy Hulda Serafina Sorri, tehtaantyömies Julius Arvid Forsberg ja neitsy Maria Wasiljeff (grek.).

Kuolleita:

Talonmies Henrik Andersson 80 v. 1 k., vaunumaakari Johan David Nyman 59 v. 11 k., ylioppilas Knut Ragnar Jansson 23 v, 8 k,, vanginvartija Anders Wilhelm Laaksonen 33 v. 5 k., työmies Henrik Fridolf Eriksson 27 v. 9 k., raatimies Abdon Alfred Lindberg 70 v. 10 k, muurari Karl Johan Ekman 69 v. 6 k., työm. Jonas Ahlsten 52 v. 9 k., konduktöörinpoika Ernst Fridolf Westerlund 15 v. 1 k., työmies Johan Fredrik Wasenius 50 v. 4 k., sepänoppilas Frans Jakob Juntunen 19 v., kirwesmies Gustaf Wilhelm Forssell 67 v. 3 k., suutari Salamo Luoma 23 v. 7 k., kirjaltaja Karl Rudolf Lindgren 37 v. 6 k., lehtori Johan August Mela 57 v. 10 k., työm. vaimo Gustava Mina Lundgren 52 v. 5 k., neitsy Wilhelmina Lampén 21 v. 11 k., työmiehenvaimo Lempi Johanna Forsman 35 v. 6 k., neitsy Fanny Alexandra Hietala 30 v. 9 k., tehtaantyöläisn. Valborg Taina 25 v. 11 k., merimiehenleski Klara Josefina Emilia Karlsson 57 v. 9 k., tehtaalaisnainen Edla Maria Blomberg 33 v. 2 2 kirjansitojatar Lydia Skogman 20 v. 8 k., vuokra ajurinleski Hedwig Lovisa Lostedt 73 v. 3 k. sekä 12 lasta alle 10 v.

Ilmoituksia.

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä

„Isänmaa"

paperossia, jotka wälmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 25 p. laatikko.
Tupakkatehdas „Fennia" Helsingissä. — Telef. 26 64 —
Karttakaa Wiipurilaista jäljennöstä.

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä

„TYÖMIES"

paperossia, *jotka wälmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 30 p. laatikko. Puuimukkeen kanssa poltettawa.*
Tupakkatekdas »FENNIA» Helsingissä. Telef. 26 64.
Karttakaa **Wiipurilaista** jäljennöstä.

Kysykää!

„Teaatteri" paperossejamme, jotka wienoutensa, makunsa ja tuoksunsa puolesta woittawat ehdottomasti samanhintaisia paperossilajia. Hinta 50 p:iä laatikko à 25 kp.

Tupakkatehdas FENNIA Helsingissä.

Palwelukseen halutaan.

Halutaan yksi waatteenmyyjä ympäri 3 linja 9, 1 rap. wasem. Neuloja sam. paik. 1 mieh. talwipalttoo, wähän käyt. 35 mk.

2 suutaria saa työtä Wihdin kirkolla. Nyfors.

Myytäwänä.

Myytäwänä kaikenlaisia **Halkoja** Sörnäsin asemalla. Kolehmainen.

Palstan ostajat huomatkaa!

Messukylän pitäjän Takahuhdin kylässä sijaitsewassa Raholan talosta, joka on 4 kilometriä Tampereen kaupungista myydään palstatiloja, ainoastaan pätewät takuut waaditaan maksosta. Maat näyttää herra V. Lehtinen. Talon kirjat laatii Waratuomari Soivio Tampereella. Siikainen 4 p. helmikuuta 1904.

Wiktor Knuusi.

Arw. ostajat huom.!

Tampereen, Waasan ja **Forssan** pumpulikankaita, Pumaseeta, Retonkia, Koristenauhoja, Willalankaa, ynnä kaikkea muuta mitä hywin warustettuun kangaskauppaan kuuluu myy todella halwalla.

Joh. Pelin,
Puhelin 6 45. Waasankatu n:o 15.

HUOM.!

Peitekretonkia, pumpulikankaita, willalankaa y. m. myydään alennuksella Tammi- ja Helmikuun ajalla.
Peitteen neulomista otetaan wastaan.

E. Lindgren.
Etelä Esplanaadink. 2.

E. Toiwosen
Ruumisarkkuliike.
N:o 21 Lapinlahdenk. N:o 21.
Puhelin 43 37.
Huom.! **Arkkuja 6 mksta ylöspäin.**

K. O. Åker'in Kangaskauppa
Hagnäsin tori. Hywä ja kest. tav. koht. h.

Ammattiluettelo

Helsingissä.

Parturiliikkeitä:

Gyllström, Wlad.k. 12, Annank. 32, Erik.k. 14

Willatawarakauppiaita:

A. Willandt, Elisabetinkatu 17.

Läkki- ja Peltiseppiä:

Kallio & Koskinen, Hämeenk. 2. T. 3077

Kahwiloita.

Kahwila Sointula, L. Henrikink. 18.

Kirjansitojia:

O. J. Lilja, Fredrikinkatu 42.

Saunoja:

Hermannin Sauna-osakeyht. sauna Niittyk. 5
Kalewan s:a 3 l. 35, auki 2-10, lauant. 11.
Siisti sauna työwäelle, Kansakouluk. 8.
Sauna, Iso Robertinkatu 42. Telef. 677
Imatra, Luotsikatu 18.
Perämiehenk. 12, Suosit. arw. yleisölle.
Uudenmaan Sauna, Uudenmaank. 13, t. 1085.

H. Tuiskunen, Kallio 4 linja 20. Puhelin 24 05.

Kirjapaino:

Työwäen kirjapaino, Siltasaarenk. 6—8.

Leipuriliikkeitä:

Otto Wirtanen, Hallituskatu N:o 15. Puh. 11 77. Haaramyymälä Kauppak. 7.

Kiwennäiswesitehtaita:

E. W. Salenius, Fabianink. 20. Tel. 756.
H:gin Kiwennäiswesit. Union.k. 22, t. 37 37

Nahka- ja jalkinekauppoja:

J. Haapanen, Pursimiehenk. N:o 11, Nahkakauppa. Suuri wärasto jalkineita.
Os. Yht. G. A. Lesche, Union'nk. 45. Telef. 27 91. Myydään summissa ja wähittän nahkaa sekä jalkineita.
K. Nyman, jalkineliike, Roholahdenk. 5.
J. Hast, Antink. 23, myym. myös Hiet.l. tor.

Satulaseppä ja Werhoiliailiike:

J. W. Bergenströmin Lapset, Kaiwokatu N:o 9. Puhelin 17 49.

Sementtiliike:

K. Suo, Sementtityöliike, Waorimiehenkatu 14. Puh. 45 99, tekee kaikkia sementtityöalaan kuuluwia töitä.

Rautasänkyliike:

K. R. Airaksinen, Aleks.k. 13, Lundqwistin liiketalo.

Kirjakauppa:

Minerwan kirjakauppa, Aleks.k. 17, t. 2353

Ilmoituksia.

Neidit hei!

Meitä olisi neljä nuorta Poikaa, jotka haluaisimme kirjeenwaihtoon nuorten Neitien kanssa. Ne arwoisat Neidit, jotka tämän huomioon ottawat, pyydetään wastausta wiikon kuluessa. Nimim. P. R. 23 w., P. N. 22 w., A. T. 21 w., T W. 20 w.
Wiipurin Postikonttori.

Arw. Neidit Huomatkaa!

Neljä oikeen kiltiä poikaa haluaa kirjewaihtoon nuorten ja iloisten tyttöjen kanssa, kyllä wanhainpiikain kirje myöskin on tervetullut. Wastaus t. l. konttoriin nimimerkillä Kitti, Kaipaawa, Ikäwöiwä, Yksinäinen.

Parturinliike Albertinkatu N:o 8 suositellaan. **O. Nylander.**

Helsingin Työwäen kirjapaino 1904.